

Raadsnota

Raadsvergadering d.d. 10 juli 2017

Onderwerp: Kadernota 2017

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

De lopende meerjarenbegroting, die Uw raad op 8 november 2016 heeft vastgesteld, laat geen gunstig beeld zien van het verloop van de begrotingsresultaten in de komende jaren. Na het verschijnen van de septembercirculaire konden wij de prognoses weliswaar gunstiger bijstellen, maar de tekorten zijn en blijven nog steeds substantieel. Wij verwijzen U bij deze nog eens naar de aanbiedingsbrief, waarin de oorzaken van de huidige financiële problematiek uitgebreid zijn toegelicht. Het verkrijgen van duurzaam evenwicht is niet op te lossen met de kaasschaafmethode. Natuurlijk zullen wij bij de samenstelling van de nieuwe meerjarenbegroting alle ramingen nog eens kritisch tegen het licht houden, maar uiteindelijk zullen drastische maatregelen genomen moeten worden om de baten en de lasten weer structureel in balans te krijgen.

Onze begroting is al vaker doorgelicht. De vele exercities, waarbij wij Uw raad nauw hebben betrokken, gaven telkens als resultaat dat er nauwelijks nog mogelijkheden zijn om kosten te reduceren en daar waar dat wel nog mogelijk was, bleek er geen of onvoldoende draagvlak voor te vinden. Sommige taakstellingen, die aanvankelijk wel op voldoende steun konden rekenen, hebben uiteindelijk ook de eindstreep niet gehaald.

Willen wij onze financiën structureel op orde krijgen en willen wij nog ruimte creëren voor de financiering en dekking van nieuwe prioriteiten, die zich ongetwijfeld zullen blijven aandienen, dan is er in onze optiek nog één optie om dat doel te bereiken, namelijk het fundamenteel omlaag brengen van de exploitatiekosten van de Polfermolen. Deze exploitatie belast de begroting voor bijna 1,7 miljoen per jaar. Wij zijn van oordeel dat een dergelijk hoog bedrag maatschappelijk gezien niet langer is te verantwoorden. Bij het maken van afwegingen is dan ook van belang dat enerzijds de kosten in beeld worden gebracht en anderzijds inzichtelijk wordt gemaakt welk (maatschappelijk) rendement dat oplevert. Die balans moet in evenwicht zijn, zeker in tijden waarin de begroting onder druk staat. Vorig jaar heeft Uw raad ingestemd met ons voorstel om structureel € 1,2 miljoen te besparen op de Polfermolen. Hoe wij aan die taakstelling invulling kunnen geven en in welk tempo dat zou kunnen, zullen wij in deze vergadering met U bespreken.

Wij gaan ervan uit dat de taakstelling, zoals die in de lopende meerjarenbegroting is verwerkt, volledig wordt ingevuld. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 15.000,- in 2018, oplopend tot € 475.000,- in 2019 en uiteindelijk tot € 1.175.000,- vanaf het planjaar 2022. Bij de beoordeling van de begroting 2018-2021 zal de provincie toetsen of deze financiële doelstelling in concrete maatregelen is omgezet.

Wij citeren de volgende passage uit de goedkeuringsbrief van de provincie bij de huidige meerjarenbegroting:

“U heeft met de kennis van dit moment berekend dat de begrotingssituatie van Uw gemeente na 2020 verder zal verslechteren.

Hiermee wordt onderstreept dat zelfs de ombuigingsvoorstellen, die U op dit moment presenteert, ontoereikend zijn om een structureel en reëel evenwicht voor de lange termijn te realiseren. De begroting geeft aan dat daarvoor vanaf 2022 een bedrag van € 1,2 miljoen moet worden omgebogen.

Wij stellen echter vast dat Uw raad nog geen definitieve besluiten met betrekking tot dit dossier (=Polfermolen) heeft genomen terwijl, zoals reeds opgemerkt, al wel een taakstelling is opgenomen in de jaarschijven 2019 en 2020. Realisatie van deze en andere taakstellingen in Uw begroting en meerjarenraming is essentieel om in 2020 een herstel van het structureel en reëel evenwicht te bereiken. Dit is een essentiële opgave voor Uw gemeente.

Wij gaan er nadrukkelijk van uit dat U uiterlijk bij de vaststelling van Uw kadernota in juli 2017 laat zien dat de noodzakelijke besluiten met betrekking tot deze majeure begrotingspost door Uw raad zijn genomen en zullen vervolgens de begroting 2018 daarop toetsen."

Behalve de beoogde besparing op de Polfermolen zijn er nog meer financiële taakstellingen in de lopende meerjarenbegroting verwerkt. Verderop in deze kadernota laten wij ook die de revue passeren en geven wij aan wat de actuele stand van zaken is.

De kadernota is de opmaat naar de begroting 2018-2021 en heeft als doel om daarvoor zo goed als mogelijk de te verwachten budgettaire ontwikkelingen en kaders te schetsen. Die kaders kunnen uiteraard worden beïnvloed. Ons college gaat dan ook graag met U in gesprek om te bezien of U zich in de geschetste ontwikkelingen herkent. Is dat het geval, dan vragen wij U vervolgens om uitspraken te doen over de voorgestelde beleidswijzigingen. Daarbij willen wij onder andere vasthouden aan twee belangrijke principes, namelijk:

- Structurele kosten moeten op structurele wijze worden gedekt;
- Geen verdere verhoging van de totale woonlasten in deze bestuursperiode, behalve de afgesproken 3% OZB-verhoging, die wordt ingezet om de gevolgen van nominale ontwikkelingen af te dekken. De tarieven van de afvalstoffen- en rioolheffing willen wij de komende planjaren niet verhogen.

Gelet op de maatregelen, die in het verleden al genomen zijn en de maatregelen, die de komende jaren nog genomen moeten worden op basis van het vorig jaar door Uw raad vastgestelde dekkingsplan, behoeft het geen betoog dat onze huidige financiële positie een verantwoord begrotingsbeleid vraagt. Uiteraard is er ook oog voor nieuw beleid, maar de financiële consequenties daarvan moeten wel passen binnen een reëel sluitende meerjarenbegroting.

In paragraaf 3 van deze kadernota komen de beleidstoevoegingen uitgebreid aan bod. Bij sommige projecten geven wij aan hoe dekking zou kunnen plaatsvinden. Alle projecten voorzien wij van een advies, zodat U verantwoord kunt afwegen. Zodoende brengen wij Uw raad in de juiste positie, namelijk U stelt de kaders voor de begroting en controleert straks bij de jaarrekening of het afgesproken beleid binnen de vastgestelde kaders is uitgevoerd.

Achtereenvolgens komen in deze kadernota aan de orde:

- Paragraaf 1: Een korte terugblik, met een evaluatie van de stand van zaken van de door Uw raad vastgestelde taakstellingen;
- Paragraaf 2: Het financiële perspectief bij bestaand beleid op basis van de actuele begrotingskaders;
- Paragraaf 3: Een gedetailleerd overzicht van nieuwe prioriteiten, voorzien van toelichting en bedragen;
- Paragraaf 4: Een berekening van de omvang van de bezuinigingsopgave, bij integrale uitvoering van het nieuwe beleid;
- Paragraaf 5: Een risicoparagraaf;
- Paragraaf 6: Conclusies en voorstellen.

Wat vragen wij nu van Uw raad?

- In te stemmen met de resultaten van de evaluatie van de taakstellingen;
- In te stemmen met de in paragraaf 2 en 3 van deze kadernota voorgestelde wijzigingen van de begroting 2017, met inbegrip van de dekkingsvoorstellen voor dat jaar, en de voor de uitvoering daarvan benodigde bedragen nu beschikbaar te stellen;
- In te stemmen met de in paragraaf 2 van deze kadernota voorgestelde wijzigingen van bestaand beleid voor de planjaren 2018 tot en met 2021, met inbegrip van de in die paragraaf verwerkte dekkingsvoorstellen, en deze wijzigingen mee te nemen in de nieuwe meerjarenbegroting, die op 7 november 2017 aan U ter vaststelling wordt voorgelegd;
- Een besluit te nemen over de in paragraaf 3 van deze kadernota voorgestelde beleidstoevoegingen voor de planjaren 2018 tot en met 2021, zodat wij de financiële consequenties daarvan kunnen betrekken bij de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting;
- Vooruitlopend op de behandeling van de begroting 2018 wel al een besluit nemen over:
 - de aanpassing van het contract met de Amstel Gold Race, omdat de stichting anders te weinig tijd rest om alles in goede banen te leiden (contracten met leveranciers, finish van de wielerskoers etc.);
 - de gevraagde formatie-uitbreiding, zodat wij snel aan de slag kunnen gaan met de werving van nieuwe medewerkers;
 - de realisatie van een bewaakte fietsstalling en een openbaar toilet op het Walramplein, omdat de investeringskosten structureel doorwerken;
- In te stemmen met de in paragraaf 6 voorgestelde aanvullende dekkingsmaatregelen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Via deze kadernota krijgt Uw raad inzicht in (maatschappelijke) ontwikkelingen, die financieel doorwerken in het gemeentelijk beleid voor de planjaren 2017 tot en met 2021. Hoewel het in dit stadium van de begrotingsvoorbereiding een heel moeilijke opgave is om een betrouwbaar verloop van de resultaten te schetsen, zijn wij toch van oordeel dat er nu knopen moeten worden doorgemaakt. In de aanloop naar de definitieve begroting kunnen nog altijd bijstellingen plaatsvinden, zelfs tot op de dag waarop de begroting wordt behandeld.

3. Relatie met bestaand beleid

In artikel 4 van de door de raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Valkenburg aan de Geul 2017 is onder meer bepaald dat het college jaarlijks aan de raad een kadernota aanbiedt, met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en drie daarop volgende planjaren.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Wij volstaan hier met U te verwijzen naar onderdeel 9 van deze raadsnota.

5. Samenwerking

Niet van toepassing.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Financiën

Wij volstaan hier met U te verwijzen naar onderdeel 9 van deze raadsnota.

8. Communicatie

De besluiten van Uw raad zullen wij op de gebruikelijke wijze communiceren.

9. Afwegingen en Advies

Paragraaf 1: Terugblik en evaluatie taakstellingen.

Een korte terugblik.

Op 8 november 2016 heeft Uw raad de meerjarenbegroting vastgesteld voor de planjaren 2017 tot en met 2020. Rekening houdende met de positieve effecten van de septembercirculaire werd voor het planjaar 2017 een tekort voorspeld van afgerond € 859.000,-, aflopend tot bijna € 723.000,- in het laatste jaar van het genoemde begrotingstijdvak. Om de meerjarenbegroting zonder saldo te laten sluiten, heeft Uw raad ingestemd met de volgende voorstellen:

- Voor de financiële gevolgen van nieuw beleid wordt een taakstelling opgenomen. Uitvoering kan dus pas plaatsvinden wanneer de daarvoor nodige dekkingsmiddelen zijn gegeneerd;
- De OZB-tarieven worden na correctie van de waardeontwikkeling ook vanaf het planjaar 2019 verhoogd met 3% (was 1,5%);
- De taakstelling Polfermolen wordt vanaf het planjaar 2019 structureel verhoogd met € 265.000,- tot € 475.000,- en vervolgens vanaf 2022 tot structureel tot € 1.175.000,-;
- De tekorten in de jaren 2017 tot en met 2019, een bedrag van totaal ruim € 1,4 miljoen, worden gedekt uit de algemene dekkingsreserve.

Wanneer alle taakstellingen tot de beoogde financiële omvang worden ingevuld, is de begroting duurzaam sluitend. En dan moet er vervolgens nog budgettaire ruimte worden gecreëerd voor de financiering en dekking van nieuwe prioriteiten en voor de oplossing van knelpunten.

Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van de in de primitieve begroting (na eerste wijziging) verwerkte taakstellingen. Elke taakstelling wordt daarbij van een korte toelichting voorzien.

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
Formatie ambtelijke organisatie	45.789	41.451	41.017	58.998	58.998
Kapitaallasten	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Belastingen en heffingen	8.000	16.000	24.000	32.000	32.000
Sociaal domein	748.683	889.651	1.060.787	1.205.072	1.205.072
Exploitatiebijdrage Polfermolen		15.000	475.000	475.000	475.000
Verkoop kasteel Oost	27.500	27.500	27.500	27.500	27.500
Onderhoudsplanning gebouwen	9.401	26.385	9.401	9.401	9.401
Verkopen overige eigendommen	28.300	28.300	28.300	28.300	28.300
Bedrijfsvoering	148.000	148.000	148.000	148.000	148.000
Afschaffing bonus-malusregeling	65.832	65.832	65.832	65.832	65.832
Openbare verlichting	25.000	37.500	37.500	37.500	37.500
Nieuw beleid	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Totaal	1.331.505	1.520.619	2.142.337	2.312.603	2.312.603

Formatie ambtelijke organisatie.

Op de ambtelijke formatie is de afgelopen jaren fors bezuinigd. Voor het planjaar 2017 is een bezuiniging ingeboekt van € 656.000,-, olopend tot structureel € 702.000,- vanaf 2018. Bij deze bedragen moeten de gerealiseerde formatie-uitbreidingen (onder andere voor verkeer en informatiebeveiliging) en de kosten, verband houdende met het beheer van het woonwagewerk, worden opgeteld. Daarmee rekening houdende sluit de personele taakstelling in 2017 op een bedrag van € 884.000,-. Vanaf 2018 stijgt dat bedrag tot € 930.000,-. Een behoorlijk grote opgave dus. Door vacatures, die via natuurlijk verloop zijn ontstaan, niet meer in te vullen, is de taakstelling inmiddels teruggelopen tot de in vorenstaand overzicht genoemde bedragen.

Er is nog een vacature, die wellicht niet ingevuld hoeft te worden. De betreffende medewerker was werkzaam voor de griffie en de concernstaf. Binnen de concernstaf zijn de werkzaamheden verdeeld over de zittende medewerkers, waardoor een besparing kon worden gerealiseerd van € 17.500,-. Door het nog meer stroomlijnen van bedrijfsprocessen en door nog meer te investeren in moderne technieken kan wellicht ook een kleine formatiereductie bij de griffie plaatsvinden. Wij constateren dat de griffie het afgelopen jaar al een behoorlijk aantal slagen in dat opzicht heeft gemaakt. Dat zou dan ook een bedrag opleveren van € 17.500,-. Uiteraard kan de griffie een beroep doen op reguliere budgetten wanneer door omstandigheden tijdelijk extra ondersteuning nodig is. Zodoende is en blijft de continuïteit van de bedrijfsvoering gegarandeerd. Uiteindelijk resteert er dan nog een bedrag van € 24.000,-, dat zal worden ingevuld door vrijval van loonkosten van medewerkers, die tegen die tijd met pensioen gaan.

Cijfermatig kan de beoogde besparing dus volledig worden ingevuld. Tegelijkertijd moeten wij echter ook constateren dat daardoor veel financiële ruimte binnen de P-begroting is weggevoerd, waardoor er nauwelijks nog capaciteit kan worden vrijgespeeld voor extra taken, die op ons af komen. In paragraaf 3 van deze kadernota stellen wij Uw raad dan ook voor om een deel van de doorgevoerde bezuinigingen op de P-begroting weer ongedaan te maken.

Kapitaallasten.

De afgelopen jaren bleven de feitelijke kapitaallasten steeds achter bij de vooraf gecalculeerde bedragen. Gelet op de actuele rentelasten en het uitvoeringstempo van het investeringsplan is de verwachting dat deze taakstelling ook dit jaar weer gerealiseerd wordt.

Belastingen en heffingen.

De daarvoor in aanmerking komende belastingen en heffingen worden jaarlijks geïndexeerd. Hiermee wordt een bedrag gegenereerd van € 8.000,- per jaar. Op 19 december 2016 heeft Uw raad de nieuwe tarieven voor het planjaar 2017 vastgesteld. Daarmee is voor dit jaar invulling aan deze taakstelling gegeven.

Sociaal domein.

Eén van de door Uw raad vastgestelde begrotingskaders is dat de taken die het rijk heeft gedecentraliseerd, budgettair-neutraal worden uitgevoerd. De geraamde uitgaven mogen de door het rijk beschikbaar gestelde decentralisatie-uitkeringen dus niet overschrijden. Vergelijken wij nu de geraamde budgetten met de decentralisatie-uitkeringen, dan ontstaat dat evenwicht pas nadat de in vorenstaand overzicht verwerkte taakstellingen concreet zijn ingevuld.

Wanneer wij de feitelijke cijfers van 2015 en de voorlopige afrekeningen van 2016 vergelijken met de in de lopende meerjarenbegroting verwerkte ramingen, dan hebben wij voldoende vertrouwen in de haalbaarheid van deze taakstelling. Sterker nog, wij verwachten dat zelfs na invulling van de taakstellingen sprake is van onderuitputting, mits het beroep op de sociale voorzieningen stabiel blijft en niet op de decentralisatie-uitkeringen worden gekort. In paragraaf 6 van deze kadernota komen wij hierop terug.

Exploitatiebijdrage Polfermolen.

Al bij de opstelling van de kaderbrief van 2016 bleek dat het zonder ingrijpende maatregelen een uiterst moeilijke opgave is om de voor 2017 geraamde besparing van € 85.000,- op de exploitatiebijdrage van de Polfermolen in te vullen. Bij de behandeling van de begroting hebben wij Uw raad dan ook voorgesteld om die taakstelling te laten vervallen. Vanaf 2018 wordt er weer een taakstelling opgevoerd van € 15.000,-. Deze taakstelling loopt in 2019 op tot € 475.000,- en vervolgens tot € 1.175.000,- vanaf het planjaar 2022. Willen wij onze begrotingspositie duurzaam op orde krijgen en op beperkte schaal middelen beschikbaar krijgen om nieuw beleid in gang te kunnen zetten, dan moet deze taakstelling worden ingevuld. Ook de provincie, wij gaven dat eerder al aan, ziet erop toe dat de raad in deze zijn verantwoordelijkheid neemt.

De afgelopen maanden zijn wij in gesprek geweest met een externe marktpartij om te bezien of de beoogde bezuiniging kan worden gerealiseerd zonder de maatschappelijke functies aan te tasten en met inachtneming van de in de intentieovereenkomst neergelegde afspraken. Van het resultaat van de gevoerde besprekingen doen wij U in deze vergadering verslag en vervolgens leggen wij U voor op welke wijze aan deze taakstelling invulling kan worden gegeven binnen de vastgestelde financiële randvoorwaarden.

Verkoop kasteel Oost.

Via de Gebiedsontwikkeling Maastricht-Valkenburg is een subsidie toegekend van € 500.000,- voor het kwalitatief op niveau brengen van kasteel Oost en het omliggende park. Uw raad heeft eenzelfde bedrag beschikbaar gesteld, waaraan de voorwaarde is gekoppeld dat de verkoopprijs van het gebouwencomplex minimaal gelijk moet zijn aan de gemeentelijke inbreng. De investering vindt pas plaats zodra een gegadigde bereid is om het complex tegen deze conditie te verwerven. Budgettair gezien is er dus geen risico.

Onderhoudsplanning gebouwen.

In de door de raad vastgestelde onderhoudsplanning voor onze gemeentelijke gebouwen is rekening gehouden met onderhoudswerkzaamheden aan de dependance. Nu dit pand is verkocht kunnen de in de onderhoudsvoorziening voor dit gebouw geraamde bedragen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Zodoende wordt ook deze taakstelling ingevuld.

Verkopen overige eigendommen.

Wij zullen deze taakstelling invullen door incidentele verkopen van eigendommen.

Bedrijfsvoering.

Bij de behandeling van de begroting hebben wij Uw raad gemeld dat de raadzaal toe is aan een grondige opknapbeurt en dat ook het meubilair en de technische installaties al lang niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. Ook het meubilair van onze ambtelijke organisatie is meer dan 20 jaar oud en voldoet niet meer aan de huidige Arbonormen. Bovendien sluit de huidige meubellijn niet aan op de moderne inrichting van het KCC.

Voor het kunnen opvangen van de jaarlasten van de noodzakelijke investeringen is een budget nodig van € 148.000,- per jaar. Voor dat bedrag is een taakstelling in de bedrijfsvoering opgenomen. Met andere woorden, de investering wordt pas gedaan nadat de daarvoor nodige dekkingsmiddelen binnen de begroting van de sector bedrijfsvoering zijn vrijgespeeld. Geen risico dus. In paragraaf 3 van deze kadernota komen wij uitgebreid op deze investering terug.

Bonus-malusregeling.

Zoals Uw raad bekend, heeft het dagelijks bestuur van WOZL besloten om de bonus-malusregeling met ingang van het planjaar 2016 af te schaffen, omdat een meerderheid van de deelnemende gemeenten van oordeel is dat door deze regeling ongewenste verschuivingen in de bijdragen van de deelnemers optreden. Deze bonus-malusregeling pakte voor onze gemeente positief uit, omdat wij destijds verhoudingsgewijs veel WOZL-medewerkers hebben overgenomen. Per saldo ging het om een voordeel van € 65.832,-.

Ons voorstel is om het nu ontstane tekort structureel ten laste te brengen van de taakstelling sociaal domein.

Openbare verlichting.

In de vergadering van 8 november 2016 heeft Uw raad een krediet gevoteerd van ruim € 1,1 miljoen voor het in één keer vervangen van alle resterende armaturen door LED (exclusief de verlichting in het centrum, die onderdeel van het centrumplan is).

Omdat deze investering direct uit een reserve is gedekt, drukken er geen afschrijvingslasten op de begroting. Door het gebruik van LED kan het budget voor onderhoud en energiekosten naar beneden worden gecorrigeerd. Bovendien worden er wijzigingen doorgevoerd in het voorzieningenareaal.

Al die maatregelen compenseren niet alleen het renteverlies als gevolg van de inzet van reserves, maar zorgen er ook voor dat invulling kan worden gegeven aan de door de raad vastgestelde bezuinigingen op de openbare verlichting. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 25.000,- in 2017, oplopend tot structureel € 37.500,- vanaf het daaropvolgende planjaar.

Nieuw beleid.

Bij de behandeling van de kadernota 2016 heeft Uw raad besloten om de volgende bedragen vanaf het planjaar 2017 aan de begroting toe te voegen in het kader van nieuw beleid:

- een bedrag van € 100.000,- voor Buurtkracht en zelfsturing;
- een bedrag van € 25.000,- voor de doorontwikkeling van het flexteam.

Voor de genoemde bedragen zijn taakstellend te realiseren besparingen opgenomen, zodat de begrotingsuitkomsten per saldo niet met de kosten van nieuw beleid zijn belast. Anders gezegd, nieuw beleid kan pas in gang worden gezet zodra de daarvoor nodige dekkingsmiddelen zijn gegeneerd. In paragraaf 3 van deze kadernota komen wij hierop terug.

Paragraaf 2: Het financiële perspectief.

Voordat wij U inzicht verschaffen in het verloop van de begrotingsuitkomsten in de komende planjaren geven wij U eerst een samenvattend overzicht van de door Uw raad vastgestelde begrotingskaders.

Algemeen.

- Externe begeleidingskosten van grote projecten worden gedekt door extra inkomsten uit bouwleges;
- Wanneer zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken;
- De raad heeft altijd het recht om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;
- Nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid kan alleen geëntameerd worden indien direct in de dekking van de daarmee gemoeide kosten wordt voorzien;
- De post Onvoorzien mag pas worden ingezet nadat is vastgesteld dat de extra, niet in de primitieve begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen;
- Indien een tekort ontstaat als gevolg van een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten met actuele onderhoudsplanningen worden onderbouwd;
- De gedecentraliseerde taken worden uitgevoerd met de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde budgetten.

Gemeentelijke heffingen.

- Gemeentelijke producten en diensten zijn in beginsel kostendekkend;
- De tarieven van de hondenbelasting, de begrafenisrechten, de precariobelasting en de leges worden jaarlijks geïndexeerd met een gemiddeld percentage van 1,5%. Het tarief van de parkeerboete wordt jaarlijks verhoogd tot het wettelijk toegestane maximum;
- De rioolheffing blijft (vooralnog) bevroren op het peil van 2015. Dat geldt ook voor de afvalstoffenheffing;
- De opbrengst van de Onroerende-zaakbelastingen stijgt na correctie voor waardeontwikkeling en areaaluitbreiding in de planjaren 2017 tot en met 2021 met 3% per jaar.

Het schetsen van een betrouwbaar financieel perspectief is moeilijk, zeker in deze fase van de begrotingsvoorbereiding. Zo is het verloop van de algemene uitkering een onzekere factor. Echter, wachten totdat overal duidelijkheid over bestaat, is geen optie. Wij moeten ons beleid afstemmen op de (financiële) kennis van dit moment en vervolgens bijsturen, indien nieuwe feiten en ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. De lopende begroting is op hoofdlijnen doorgelicht, onder andere aan de hand van de jaarcijfers van 2016. Van de resultaten van die exercitie doen wij U nu verslag.

1. De algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Onlangs hebben wij de meicirculaire ontvangen, waarin informatie wordt verstrekt over het verloop van de gemeentefondsuitkeringen voor 2017 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het rijk. Vanwege de demissionaire status van het kabinet is er sprake van een "beleidsarm voorjaar". De circulaire van dit jaar is dan ook in belangrijke mate een financieel-technisch document.

Het geraamde accres wordt ten opzichte van de septembercirculaire over vrijwel de gehele linie opwaarts bijgesteld, wat grotendeels te verklaren is door de hogere inflatie, die doorwerkt in hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting. Werd er bij de Miljoenennota van 2017 nog uitgegaan van een inflatie van 0,6% in 2017, in de CPB-raming, die gebruikt is voor de voorjaarsbesluitvorming, is dat opgelopen tot 1,6%. Ook voor de planjaren 2018 tot en met 2021 ligt de geraamde inflatie nu hoger dan ten tijde van de Miljoenennota 2017.

Naast deze nominale ontwikkelingen zijn er nog diverse mutaties binnen de rijksbegroting die van invloed zijn op de ontwikkeling van het accres. Zo heeft het kabinet besloten om € 342 miljoen extra uit te geven als gevolg van de stijging van de pensioenpremie van het ABP.

In grote lijnen leidt het vorenstaande ertoe dat wij onze cijfers in positieve zin kunnen bijstellen en wel als volgt:

Planjaar 2017	€	114.000,-
Planjaar 2018	€	311.000,-
Planjaar 2019	€	424.000,-
Planjaar 2020	€	424.000,-
Planjaar 2021	€	474.000,-

Tot en met het planjaar 2025 boekt het rijk op basis van het Regeerakkoord jaarlijks een korting in voor (minder) apparaatskosten als gevolg van opschaling van het lokale bestuur. In het planjaar 2021 is daarmee voor onze gemeente een bedrag gemoeid van naar schatting € 90.000,-. Uiteindelijk zal deze maatregel ons € 1 miljoen kosten.

In onze berekeningen gaan wij ervan uit dat het Stella Maris College in 2020 uit onze gemeente vertrekt. Vanaf 2021 houden wij als gevolg daarvan rekening met een daling van de algemene uitkering. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 217.000,-.

2. Nominale ontwikkelingen.

Met nominale ontwikkelingen bedoelen wij de loon- en prijsontwikkelingen, die in het budgettaire beeld moeten worden meegenomen om tegemoet te komen aan de verwachte stijging van de personele lasten als gevolg van CAO-aanpassingen en aan de verwachte bijstelling van het prijsniveau. De huidige CAO loopt tot 1 mei 2017. Voor het opvangen van de financiële consequenties van nieuwe Cao's is tot en met het planjaar 2020 jaarlijks een budget geraamd van € 179.000,-. In het (nieuwe) planjaar 2021 nog niet. Omdat de algemene uitkering in lopende prijzen wordt geraamd, moeten de prijsgevoelige budgetten geïndexeerd worden. Wij rekenen met een percentage van gemiddeld 1,5%. Daarmee is een bedrag gemoeid van € 175.000,- per jaar. In de lopende meerjarenbegroting is hiermee tot en met 2020 rekening gehouden. In het (nieuwe) planjaar 2021 nog niet.

3. Veiligheidsregio.

Overeenkomstig de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft het dagelijks bestuur onlangs de concept-meerjarenbegroting 2018-2021 overgelegd. In deze begroting is het perspectief duidelijk herkenbaar verwerkt en zijn de personele en financiële consequenties daarvan inzichtelijk gemaakt. Zoals Uw raad bekend heeft de directie van de brandweer een onderzoek laten uitvoeren naar de samenwerking tussen de verschillende "kolommen". Daaruit is gebleken dat met de huidige werkwijze aan de taken onvoldoende invulling kan worden gegeven. Het Veiligheidsbestuur heeft vervolgens laten verkennen welke mogelijkheden er nog zijn om de multidisciplinaire taken slimmer te organiseren. Deze verkenning is inmiddels uitgevoerd en heeft geresulteerd in een reductie van de eerder berekende formatie-uitbreiding. De huidige invulling blijft echter onvoldoende. In de nu voorliggende begroting zijn de financiële consequenties van de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio verwerkt.

Om de taken adequaat te kunnen uitvoeren is een uitbreiding van 9 fte's noodzakelijk, waarvan 1 fte in middelen. Rekening houdende met de kosten van het veiligheidsbureau en ervan uitgaande dat de in het verleden afgesproken bezuinigingen op de brandweezorg gerealiseerd worden, stijgt onze bijdrage licht in de lopende planperiode. In 2021 is sprake van een behoorlijke stijging, maar dat hangt samen met een correctie voor nominale ontwikkelingen. Concreet gaat het om de volgende bedragen:

Planjaar 2018	€	2.800,-
Planjaar 2019	€	3.000,-
Planjaar 2020	€	3.300,-
Planjaar 2021	€	30.000,-

4. Meerjarenbegroting GGD voor de planjaren 2017 tot en met 2021.

Bij Veilig Thuis is de afgelopen periode een disbalans ontstaan tussen enerzijds de hoeveelheid werk en anderzijds de beschikbare capaciteit, met wachtlijsten als gevolg. Via de tweede begrotingswijziging van 2017 is voorgesteld om de bestaande capaciteit met 9 fte uit te breiden, waardoor de wachtlijsten zullen gaan verdwijnen. Ook op het terrein van de jeugdzorg groeit de vraag naar expertise en advies dusdanig dat ook hier capaciteitsproblemen aan de orde zijn. Voor het wegwerken van achterstanden wordt voor dit jaar een incidenteel budget gevraagd.

Het vorenstaande leidt ertoe dat de in de lopende begroting geraamde bijdragen naar boven toe gecorrigeerd moeten worden met een bedrag van afgerond € 59.000,-. Hier staat tegenover dat andere budgetten in positieve zin kunnen worden bijgesteld met een bedrag van per saldo € 22.000,-. Uiteindelijk resteert er dus een bedrag van € 37.000,-. Deze bijstelling werkt gedeeltelijk door naar de planjaren 2018 tot en met 2020. Bovendien moet in 2021 een index voor nominale ontwikkelingen worden toegepast.

De lopende meerjarenbegroting moet op de nieuwe prognoses worden afgestemd. Daartoe moeten de volgende aanpassingen plaatsvinden:

Planjaar 2017	€	37.000,-
Planjaar 2018	€	31.000,-
Planjaar 2019	€	33.000,-
Planjaar 2020	€	34.000,-
Planjaar 2021	€	45.000,-

Wij stellen voor om deze bijstellingen te muteren op de taakstelling sociaal domein.

5. Bijdrage WOZL planjaren 2018 tot en met 2021.

Er zijn met de kennis van dit moment geen aanwijzingen dat de baten en lasten voor de periode 2017-2021 wezenlijk gaan wijzigen. Voor 2021 is het jaar 2020 als uitgangspunt genomen. Er wordt geen index toegepast voor nominale ontwikkelingen. Wanneer wij de nieuwe cijfers afstemmen op de cijfers van de lopende meerjarenbegroting kan in 2018 een positieve correctie worden doorgevoerd van € 3.100,-, oplopend tot structureel € 3.500,- vanaf het planjaar 2019. Wij stellen voor om deze bedragen te corrigeren op de taakstelling sociaal domein.

6. Sanering verkeersborden.

Uit onderzoek is gebleken dat er sprake is van veel achterstallig onderhoud. Sanering is absolute noodzaak omdat veel borden zijn verouderd. Om het hele areaal aan verkeersborden en dragers op orde te krijgen is een eenmalige investering nodig in de orde van grootte van € 65.000,-. Wij stellen Uw raad voor om dat bedrag aan de lopende begroting toe te voegen, zodat wij nog dit jaar met dit project aan de slag kunnen gaan. Indien Uw raad hiermee instemt, kan het reguliere budget voor vervanging van verkeersborden met structureel € 5.000,- verlaagd worden, omdat het bordenareaal met bijna 20% zal verminderen en de nieuwe borden de komende jaren minder onderhoud zullen vergen.

Op de vervanging van de toeristische bewegwijzering en de straatnaamborden komen wij op een later moment terug. In de inventarisatie nemen wij dat wel mee. Vooralsnog volstaan wij met een p.m.-raming.

7. Dividenduitkeringen.

De Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

De nettowinst is fors gestegen omdat de bank haar in 2015 aangescherpte strategie verder heeft ingevuld door zich met nieuwe producten nog sterker te richten op de klant en de verduurzaming van haar balans. Over het jaar 2016 is € 365 miljoen beschikbaar voor uitkering van dividend aan aandeelhouders en voor toevoeging aan reserves. Overeenkomstig vastgesteld beleid wordt 25% van eerder genoemd bedrag aan dividend uitgekeerd. Dat komt neer op afgerond € 91 miljoen, oftewel € 1,64 per aandeel. Wij beschikken over 21.060 aandelen. Zodoende kunnen wij een dividend tegemoet zien van € 34.500,- en dat is afgerond € 23.000,- meer dan geraamd. Ons voorstel is om laatstgenoemd bedrag ten gunste te laten komen van de algemene middelen.

Enexis.

Na aftrek van de belastingen bedraagt het in 2016 gerealiseerd resultaat € 207 miljoen. In vergelijking met 2015 een daling van € 16 miljoen. Met de aandeelhouders is overeengekomen dat maximaal 50% van het nettoresultaat als dividend wordt uitgekeerd. Dat komt dus neer op € 103 miljoen, de rest komt ten gunste van de algemene reserve. Gelet op het vorenstaande kunnen wij met inbegrip van de inconvenientenbijdrage een uitkering tegemoet zien van afgerond € 256.000,-. Dat is € 4.000,- meer dan gecalculeerd. Wij stellen voor om ook dat bedrag ten gunste te brengen van de algemene middelen.

8. Veiligheidsmaatregelen Kerststad.

In de lopende meerjarenbegroting is een bedrag van € 60.000,- voor veiligheidsmaatregelen verwerkt. Vorig jaar is gebleken dat dit bedrag veel te weinig is voor een evenement van deze omvang. Op basis van de uitgaven van vorig jaar calculeren wij voor 2017 en volgende jaren een bedrag van € 200.000,-.

De overige kosten hebben onder andere betrekking op:

- De professionalisering van de organisatie en het personeel, conform de in de markt geldende criteria;
- Inzet van gecertificeerde beveiligers en brandwachten, onafhankelijk van het aantal aanwezige personen;
- De aanstelling van een gecertificeerde/gediplomeerde veiligheidscoördinator.

Het vorenstaande brengt met zich mee dat aanvullend een bedrag van € 140.000,- gevoteerd zal moeten worden.

9. Brandveiligheidsmaatregelen gemeentegrot.

In 2015 heeft de brandweer Zuid-Limburg in het kader van de vergunningverlening ten aanzien van de brandveiligheid tijdens de kerstmarkten geadviseerd om organisatorische maatregelen te laten treffen en bouwkundige en installatietechnische voorzieningen aan te brengen. De organisatorische maatregelen hebben wij zo net onder punt 9 toegelicht. De andere maatregelen hebben betrekking op de realisatie van de brandcompartimentering en de ontruimingsalarmeringsinstallatie, zodat bezoekers bij brand in een veilige zone zonder rookontwikkeling terecht kunnen en van daaruit naar buiten kunnen worden geleid.

In 2016 is van gemeentewege onderzoek gedaan naar deze voorzieningen. Resultaat van dat onderzoek was dat realisatie in beginsel mogelijk is, maar dat nog niet vast staat dat deze maatregelen het beoogde effect zullen opleveren. Om dat te kunnen bepalen is verdere uitwerking noodzakelijk. Op 28 maart 2017 heeft overleg met de brandweer plaatsgevonden. Toen is gezamenlijk geconstateerd dat volledige realisatie van deze voorzieningen in 2017 geen haalbare optie is. Afgesproken is wel dat zo snel als mogelijk aan de slag wordt gegaan met het aanbrengen van de voorzieningen, zodat deze voor de kerstmarkt in 2018 gereed zijn.

Natuurlijk kan nu nog geen nauwkeurige inschatting van de kosten worden gemaakt. Eerste, grove berekeningen wijzen op een bedrag van € 500.000,-. De daarmee gemoeide jaarlast bedraagt € 70.000,-. Daarbovenop dient voor dit project externe projectleiding te worden ingehuurd. Hiermee zal in 2017 een bedrag zijn gemoeid van naar schatting € 20.000,-. Wij stellen Uw raad voor om met beide bedragen in de meerjarenbegroting rekening te houden, ook al zijn de berekeningen broos. Zodra over de hoogte van het investeringsbedrag meer zekerheid bestaat en vast staat dat de maatregelen ook het beoogde effect sorteren, vindt er een terugkoppeling naar U plaats. Op dat moment kunnen de nu gecalculerde bedragen worden bijgesteld, mocht dat aan de orde zijn.

10. Activiteiten in de grotten.

In 2016 is ruim € 190.000,- betaald voor de aanvragen om natuurvergunningen voor de kerstmarkten in de Fluweelen- en Gemeentegrot en de Cave Experience. In de vergadering van 10 april 2017 hebben wij Uw raad aangegeven dat het op dit moment nagenoeg zeker is dat ook in 2017 nog natuurvergunningen nodig zullen zijn voor activiteiten in groeven, waar vleermuizen in het geding zijn. Volgens de provincie is de tijd te kort om te regelen dat vanaf dat jaar al een generieke vrijstelling zal gelden. Vanaf 2018 zou een dergelijke vrijstelling mogelijk zijn.

Het vorenstaande impliceert dat er ook dit jaar weer kosten gemaakt worden. Aan de hand van de feitelijke cijfers van 2016 schatten wij dat een bedrag van € 63.000,- nodig zal zijn. Wij toetsen of de provincie bereid is om in deze kosten te participeren.

Mocht uit de resultaten van de monitoring blijken dat dit bedrag niet voldoende is, zal er tijdig een terugkoppeling naar Uw raad plaatsvinden. Met degenen, die profijt hebben c.q. hebben gehad van de tot nu toe door de gemeente gemaakte kosten worden gesprekken gevoerd over een mogelijke doorberekening daarvan. Dat lijkt ons logisch en ligt ook voor de hand, maar wij kiezen wel voor een insteek, die op redelijkheid is gebaseerd. Van het resultaat van de gevoerde gesprekken brengen wij Uw raad uiteraard op de hoogte.

11. Geluidsnormen openluchttheater.

De herziening van het bestemmingsplan heeft gevolgen voor het openluchttheater. Om aan de geluidsnormen te kunnen voldoen, is volgens het akoestisch onderzoek een investering noodzakelijk van € 25.000,-. Ons voorstel is om dat bedrag aan de begroting 2017 toe te voegen.

12. Kosten Auw Wieverbal.

Dit evenement genereert extra bezoekersstromen, waardoor er extra kosten gemaakt moeten worden voor het afsluiten van straten en voor het plaatsen van sanitaire voorzieningen. Ook het verzorgen van informatievoorziening en communicatie aan omwonenden en bedrijven en de inzet van verkeersregelaars, EHBO, beveiligers en vrijwilligers vergen financiële middelen. Aangezien de gemeente verantwoordelijk is voor het handhaven van de openbare orde en veiligheid zijn deze kosten voor onze rekening.

Voor het bovenstaande is een budget nodig van € 15.000,-, waarvan € 5.000,- kan worden geput uit het reguliere evenementenbudget. Wij stellen Uw raad voor om het aanvullend benodigde bedrag vanaf het planjaar 2018 structureel aan de begroting toe te voegen.

13. Overige bijstellingen.

Uiteraard zijn er nog meer wijzigingen, die in de meerjarenbegroting moeten worden doorgevoerd. De belangrijkste hebben wij verwerkt in het navolgende overzicht. Bij de opstelling van de definitieve begroting kan blijken dat nog meer aanpassingen noodzakelijk zijn. Indien daar substantiële bedragen mee gemoeid zijn, worden die vanzelfsprekend van een uitgebreide toelichting voorzien bij de analyse van het begrotingsresultaat.

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
Bevolkingsregistratie/burgerlijke stand		-5.000	-5.000	-5.000	-7.000
Verkiezingen Tweede Kamer					-28.000
Mutatie Gemeentefonds t.b.v. verkiezingen					28.000
Kosten brand- en rampenbestrijding		-5.500	-7.500	-7.500	-7.500
Exploitatiekosten markten	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Kosten wegsleepregeling	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Onvoorziene uitgaven bij evenementen	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Portofoons team handhaving	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Kosten verkoop eigendommen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Exploitatie kinderdagverblijven					-9.000
Totaal	-42.000	-52.500	-54.500	-54.500	-65.500

Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van de financiële consequenties van de in deze paragraaf voorgestelde aanpassingen:

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
1. Ontwikkeling algemene uitkering	114.000	311.000	424.000	424.000	167.000
2. Nominale ontwikkelingen					-354.000
3. Bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg		-2.800	-3.000	-3.300	-30.000
4. Bijdrage GR GGD	-37.000	-31.000	-33.000	-34.000	-45.000
4. Correctie taakstelling sociaal domein	37.000	31.000	33.000	34.000	45.000
5. Bijdrage GR WOZL		3.100	3.500	3.500	3.500
5. Correctie taakstelling sociaal domein		-3.100	-3.500	-3.500	-3.500
6. Sanering verkeersborden	-65.000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
6. Verlaging budget vervanging verkeersborden	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
7. Dividenduitkeringen	27.000				
8. Veiligheidsmaatregelen Kerststad	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
9. Brandveiligheid gemeentegrot	-80.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
10. Vleermuizenproblematiek	-63.000				
11. Geluidsnormen openluchttheater	-25.000				
12. Kosten Auw Wieverbal		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
13. Overige bijstellingen	-42.000	-52.500	-54.500	-54.500	-65.500
Totaal	-269.000	40.700	151.500	151.200	-497.500

Paragraaf 3: Overzicht nieuwe prioriteiten.

Hierna geven wij U een gedetailleerd overzicht van de geïnventariseerde beleidstoevoegingen. Alle projecten zijn voorzien van een uitgebreide tekstuele toelichting. Ook de kosten zijn zo nauwkeurig mogelijk berekend. Bij elk project geven wij ons advies. Vervolgens is aan U de vraag om:

- Een uitspraak te doen over de nieuwe beleidsvoorstellen;
- De volledigheid van de inventarisatie te beoordelen en eventueel te corrigeren en aan te vullen, zodat daarmee in de afwegingen rekening kan worden gehouden;
- Suggesties te doen over dekkingsmogelijkheden, waarbij als uitgangspunt geldt dat structurele kosten op structurele wijze moeten worden afgedekt. Wij gaven dat eerder al aan. Bij sommige projecten doen wij al voorstellen, waarover U zich in deze vergadering kunt uitspreken.

1. Cofinanciering Burgerkracht en stimuleringsfonds.

Bij de behandeling van de begroting 2016 heeft Uw raad besloten om eenmalig een bedrag van € 100.000,- aan de begroting toe te voegen voor projecten in het kader van zelfsturing en burgerkracht, onder de voorwaarde dat over de bestemming van dat bedrag nog kaderstelling door de raad moet plaatsvinden. Deze afwegingskaders zijn inmiddels vastgesteld. Wij kregen op 8 november 2016 de opdracht van U mee om genoemd bedrag structureel in de meerjarenbegroting te verwerken.

Inmiddels zijn de volgende cofinancieringen toegekend:

- Bijdrage Natuur- en recreatieplan Vilt, een bedrag van € 14.080,-;
- Bijdrage Dorpswijngaard Houthem-st. Gerlach, een bedrag van € 8.090,-;
- Bijdrage Mariakapel Vilt, een bedrag van € 10.320,-.

Voor al deze projecten geldt dat zij voor het merendeel tot stand zijn gekomen door het op gang brengen van het proces van zelfsturing en burgerkracht, waarbij het initiatief is genomen door kernoverleggen.

Daar waar een Dorpsontwikkelingsplan is gemaakt (Houthem, Vilt, Schin op Geul) vloeien de projecten daaruit voort en zijn ze ingebed in een grotere visie. Daar waar (nog) geen dorpsvisie is gemaakt zorgt ons Bureau Burgerkracht! voor aanhaking op de reguliere beleidsprogramma's van de provincie en/of de gemeente.

Tot en met het planjaar 2017 zijn ook middelen beschikbaar voor het ondersteunen van processen op het terrein van burgerparticipatie en zelfsturing en voor het initiëren van projecten. In totaal gaat het om een bedrag van € 60.000,-, gelijkelijk verdeeld over 2016 en 2017. Deze gelden zijn niet alleen bedoeld voor activiteiten in het sociale en economische domein, maar kunnen ook worden ingezet voor uitgebreidere initiatieven. De diversiteit in initiatieven is groeiende. Of een initiatief al dan niet wordt ondersteund, is afhankelijk van de fase, waarin het verkeert:

- Kleinere projecten zijn overzichtelijker en komen in het algemeen sneller in de uitvoering, wat een bijdrage in de out of pocket kosten kan opleveren;
- Grotere projecten doorlopende diverse fases (uitwerken, haalbaarheid/randvoorwaarden, investeerders, dekking etc.), voordat de daadwerkelijke realisatie aan de orde is.

Ons voorstel is om dit soort projecten vanaf het planjaar 2017 ook uit het budget van € 100.000,- te bekostigen.

Via deze kadernota stellen wij Uw raad voor om in de planjaren 2017 tot en met 2020 een bedrag van € 100.000,- per jaar beschikbaar te stellen voor Burgerkracht en zelfsturing, waarvan vanaf het planjaar 2018 jaarlijks € 30.000,- wordt ingezet voor het ondersteunen van processen op het terrein van burgerparticipatie en zelfsturing. Zodoende is in totaal dus € 500.000,- beschikbaar. Dat bedrag kan eenmalig worden geput uit de reserve sociaal domein. De huidige begrotingspositie laat (vooralsnog) geen structurele belasting met nieuwe uitgaven toe.

2. Externe procescoördinatie Bureau Burgerkracht!

Met de oprichting van Bureau Burgerkracht! is voorzien in een centraal aanspreekpunt voor burgerkracht in onze gemeente. De hoofdstructuur voor de interne procescoördinatie is in 2015 ingezet. Deze structuur is inmiddels geconsolideerd en organisatorisch verder verfijnd en geborgd in de organisatie. Er is een interne en een externe procescoördinator binnen het Bureau Burgerkracht!

De taak van de externe coördinator is onder andere inwoners van wijken te stimuleren hun verantwoordelijkheid te pakken op het terrein van zelfsturing/burgerparticipatie en hen te ondersteunen in de processen. Door in gesprek te gaan met inwoners kan hij met hen bekijken wat zij nodig hebben om actief te worden op het gebied van leefbaarheid. Voor burgers is het van essentieel belang dat de externe procesbegeleider géén verlengstuk is van de gemeentelijke organisatie en binnen de afgesproken kaders onafhankelijk is. De taken van de externe procescoördinatie worden tot 1 januari 2018 ingevuld door middel van uitvoeringsafspraken met Traject. Daarna zijn er geen middelen meer beschikbaar. Enkele jaren geleden heeft Uw raad dat besluit genomen.

Gelet op de toegevoegde waarde van de externe procescoördinator vinden wij het voor de borging van burgerparticipatie van belang dat deze functie ook de komende jaren wordt ingevuld. Indien Uw raad die visie deelt en daarmee de destijds door U vastgestelde bezuinigingsmaatregel ongedaan maakt, is daarmee een bedrag gemoeid van € 70.000,-. Ons voorstel is om ook in 2018 en 2019 nog middelen beschikbaar te stellen en daarna opnieuw een afweging te maken. De kosten van in totaal € 140.000,- kunnen uit de reserve sociaal domein geput worden.

3. Voortzetting Buitengoed Geul en Maas.

Onze gemeente maakt onderdeel uit van het Buitengoed Geul en Maas, een samenwerkingsverband van de provincie, de gemeente Maastricht, de gemeente Meerssen en onze gemeente. Voorheen was dit de Gebiedsontwikkeling Maastricht-Valkenburg. Toen maakte de gemeente Meerssen nog geen onderdeel van de samenwerking uit.

In september 2016 is een evaluatie gestart, waarbij is onderzocht wat het buitengoed heeft bereikt en hoe dat is gegaan. Daaruit is het volgende gebleken.

Kwantitatief.

Er zijn in 15 projecten gerealiseerd, die raakvlakken hebben met het thema herbestemming, 12 projecten met het thema "groen en landschap", 14 projecten met het thema "toegankelijkheid en ontsluiting" en 3 projecten, die aan het thema participatie zijn gerelateerd. Daarnaast staan er nog 34 projecten op de planning, waarvan er dit jaar naar verwachting 11 gerealiseerd zullen worden.

Kwalitatief.

Kwalitatief komt naar voren dat het Buitengoed voor verschillende aspecten een grote meerwaarde heeft gehad. De samenwerking tussen de overheden is intensiever geworden. Ook de lijnen zijn korter geworden. Daarbij heeft het Buitengoed een verbindende factor gehad, omdat een netwerk en loketfunctie zijn gecreëerd. Door de programmatische aanpak is structuur ontstaan in de verzameling van projecten. Projecten vonden draagvlak voor realisatie en zijn in een stroomversnelling geraakt. Daarnaast is er ook gebouwd aan het 'Buitengoed' merk, dat het Buitengoed als één geheel op de kaart wil zetten. Hierbij komt naar voren dat de focus de afgelopen jaren voornamelijk op het verwezenlijken van de 'hardware' heeft gelegen (versterken van fysieke omgeving). Zo hebben leegstaande monumenten/landgoederen een bestemming gevonden, is het gebied toegankelijker geworden en is er gewerkt aan en aangehaakt op initiatieven rondom het stimuleren van participatie en het ontsnipperen van het landschap.

De focus lag minder op het realiseren van de 'software' (versterken van de herkenbaarheid, de beleving en het vermarkten). De stakeholders, die betrokken waren bij het onderzoek, hebben ook unaniem de wens uitgesproken om het samenwerkingsverband te continueren, om meer samenhang in het gebied te creëren en om het Buitengoed nog sterker op de kaart te zetten ('software'). De ondernemers en landgoedeigenaren gaven daarbij ook aan dat zij in de toekomst (nog) meer betrokken zouden willen raken bij het Buitengoed. Samen met een aantal ondernemers is hier al over nagedacht en is het idee ontstaan om naast de Buitengoed organisatie een samenwerkingsvorm op te richten van en voor de ondernemers in het gebied.

Onze gemeente heeft de laatste jaren vele projecten kunnen realiseren door deelname aan het Buitengoed Geul en Maas (voorheen Gebiedsontwikkeling Maastricht-Valkenburg). De volgende projecten hebben op een bijdrage kunnen rekenen:

Project	Totale investering	Bijdrage regiofonds
Kasteel Oost	€ 1.300.000,-	€ 500.000,-
Vestingstad Valkenburg	€ 6.818.000,-	€ 2.000.000,-
Herontwikkeling de Leeuw	€ 3.000.000,-	€ 1.500.000,-
Consolidatie de Leeuw	€ 450.000,-	€ 225.000,-
Geulbruggen	€ 1.500.000,-	€ 375.000,-
Grendelpoort	€ 1.500.000,-	€ 375.000,-
Centrumplan	€ 21.447.000,-	€ 6.000.000,-
Totaal	€ 36.015.000,-	€ 10.975.000,-

Impuls middelen

Project	Totale investering	Bijdrage regiofonds
De Leeuw herinrichting noordelijk deel	€ 345.000,-	€ 150.000,-
Uitvoering verbindingsas Houthem fase 1	€ 600.000,-	€ 286.000,-
Mergelsteilwanden fase 1	€ 498.000,-	€ 249.000,-
Totaal	€ 1.443.000,-	€ 685.000,-

Om te bepalen of voortzetting van deelname aan Buitengoed Geul en Maas zinvol is voor onze gemeente moet er zicht zijn op de mogelijke realisatie van projecten.

Tot nu toe zijn in ieder geval de volgende projecten genoemd, die deelname voor de komende jaren rechtvaardigt:

- Ontwikkeling Klooster Boslust;
- Wandelpad vanaf Neerhem naar Wilhelminatoren;
- Inrichten wandelpad, Geuloversteek en natuurspeeltuin bij Topparken in Schoonbron/Schin op Geul;
- Beleefweide Vilt;
- Kastelenpark 2.0 (ontwikkeling van Kasteel Oost, Kasteel Genhoes, Kasteel Schaloen, Watermolen en het gebied, waarbinnen deze kastelen liggen);
- Volgende fases mergelsteilwanden;
- Kerkplein en Ljubljana-plein Schin op Geul.

Voor het continueren van Buitengoed Geul en Maas wordt voor de jaren 2018 tot en met 2020 jaarlijks € 200.000,- aan procesmiddelen gevraagd. De Provincie betaalt de helft daarvan. De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul moet het restant delen, ieder afgerond € 35.000,-.

Gelet op de resultaten van de evaluatie stellen wij voor om wederom een bijdrage van in totaal € 105.000,- beschikbaar te stellen, gelijkelijk te verdelen over de planjaren 2018 tot en met 2020.

4. Bijdrage sportgala Valkenburg aan de Geul.

Het sportgala is een evenement dat uitstekend past binnen het huidige sportbeleid. In de nota "Sport en Bewegen 2016-2019" staan samenwerking én het creëren van een optimaal beweegklimaat centraal. Met het gala treffen zich vele sporters en bestuurders van verschillende sportverenigingen. Tijdens het gala wordt het talent van het jaar (jonger dan 18 jaar) uitgeroepen, evenals de individuele sporter (18 jaar en ouder), het sportteam en de sportvrijwilliger.

De organisatie heeft beide keren met veel moeite de financiering van het evenement rond gekregen. De kosten van het evenement bedragen jaarlijks bijna € 3.700,-, exclusief de kosten van de beeldjes. Daarvan is afgelopen jaar € 1.200,- via sponsorgelden binnen gehaald. Het resterende bedrag kon incidenteel uit het activiteitenbudget van de combinatiefunctionarissen geput worden. Om de toekomst van het evenement veilig te stellen is jaarlijks een budget nodig van € 2.500,-. Ons voorstel is om dat bedrag vanaf 2017 structureel aan de begroting toe te voegen.

5. Opstelling van een woonvisie.

Wonen, en dan in meer specifieke zin volkshuisvesting, is terug op de publieke agenda. Ook in onze regio blijkt dat een gedegen woonbeleid van groot belang is. De problematiek op het gebied van wonen in Zuid-Limburg wordt in belangrijke mate beïnvloed door de krimp, de ontgroening en de vergrijzing. De bevolkingsontwikkeling in de regio dwingt gemeenten om terughoudend te zijn met hun woningbouwproductie. Het devies is inzetten op kwaliteitsverbetering zonder dat de woningvoorraad in aantal toeneemt.

De Woningwet 2015 vraagt om extra inspanningen op het gebied van wonen/volkshuisvesting. De wetgeving heeft de gemeentelijke positie op het gebied van wonen versterkt. Het werkgebied van de woningcorporaties is ingeperkt, terwijl de invloed en betrokkenheid van gemeenten en huurders op de werkzaamheden van de woningcorporaties juist zijn toegenomen. De corporaties dienen naar alle redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijk woonbeleid. Ze doen jaarlijks een wettelijk verplicht bod, waarna tussen zowel corporaties, huurders en gemeente prestatieafspraken worden gemaakt over de gezamenlijke inspanning voor wat betreft het sociale deel van het gemeentelijke woonbeleid.

Formele voorwaarde voor het maken van prestatieafspraken is het hebben van een woonvisie. Wij beschikken daar niet over, waardoor enerzijds onvoldoende vast ligt hoe de gemeente sturing wil geven aan het wonen binnen de gemeente en anderzijds de prestatieafspraken onvoldoende basis hebben.

Een woonvisie is een door de gemeente en partners gezamenlijk gedragen resultaat van ambities, doelstellingen en bestuurlijke keuzes voor de komende jaren. De visie schetst en analyseert de huidige situatie en geeft de prioriteiten en ambities voor de komende jaren weer. Vervolgens worden deze doorvertaald in een uitvoeringsprogramma.

Wij schatten dat voor het opstellen van een woonvisie een bedrag nodig is van € 35.000,-. Ons voorstel is om dat bedrag aan de lopende begroting van 2017 toe te voegen, zodat die visie medio 2018 gereed is en als basis kan dienen voor de prestatieafspraken van 2019. Aan het einde van de raadsclusus 2018-2022 kan dan een evaluatie plaatsvinden, met eventuele bijstellingen.

6. Bewaakte fietsenstalling en openbaar toilet Walramplein.

Uw raad heeft de wens uitgesproken om bij de uitwerking van de herinrichtingsplannen voor het Walramplein ook de mogelijkheden voor inpassing van een openbaar toilet en een bewaakte fietsenstalling te onderzoeken. Doel van het realiseren van een bewaakte fietsenstalling en een openbaar toilet is het verhogen van het (toeristische) voorzieningenniveau in het centrum. Het realiseren van een bewaakte fietsenstalling en een openbaar toilet zijn geen wettelijke verplichtingen.

Hoewel het ontwerp ruimte biedt om deze voorzieningen in te passen, zal er ook een beleidsmatige keuze gemaakt moeten worden en zal er dekking gevonden moeten worden voor de incidentele en structurele lasten, die deze investeringen met zich meebrengen.

Het college heeft een 4-tal varianten uitgewerkt voor beide onderdelen.

Bewaakte fietsenstalling/fietsenstalling met toezicht

Variant 1: Bewaakte Fietsenstalling, al dan niet gratis, bewaakt door toezichthoudend personeel.

De fiets wordt in een klem geplaatst, er zijn bij voorkeur oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen. De fiets wordt, al dan niet betaald, afgegeven aan de zorg van het bewakend personeel. De klant ontvangt een ontvangstbewijs met een nummer dat correspondeert met het bonnetje dat aan de fiets wordt geniet.

Omdat hier sprake is van een overeenkomst tussen de fietseigenaar en de organisatie, die de stalling beheert, zijn er algemene voorwaarden van toepassing waarin de beheerder zich tot op zekere hoogte verantwoordelijk stelt voor de veiligheid van de fiets. De openingstijden zijn liefst ruim, zeker in het seizoen tot laat in de avond/nacht in verband met het uitgaanspubliek. Buiten de stallingstijden is er geen toezicht en kan de gemeente niet aansprakelijk worden gesteld voor diefstal of schade.

Variant a: gehele jaar door, dagelijks 7-24 uur.

Variant b: 5 maanden (seizoen), dagelijks 7-24 uur.

Variant 2: Fietsenstalling, gratis met toezicht, in pandig of openlucht, gratis met toezicht door middel van toezichthoudend personeel.

De fiets wordt in een klem of parkeervak geplaatst, er zijn bij voorkeur oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen. De fietser parkeert zelf de fiets in de daarvoor aangewezen fietsklemmen. Een toezichthouder houdt toezicht op de in-/uitgang en op een juist gebruik van de stalling, zo mogelijk ondersteund door camerabewaking. Er is geen overeenkomst tussen de fietser en gemeente. Bij diefstal kan deze organisatie en/of het personeel niet aansprakelijk worden gesteld.

Variant a: gehele jaar door, dagelijks 7-24 uur.

Variant b: 5 maanden (seizoen), dagelijks 7-24 uur.

Variant 3: Fietsenstalling, gratis, alleen camerabeelden.

De fiets wordt in een klem of parkeervak geplaatst, er zijn bij voorkeur oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen. De fietser parkeert zelf de fiets in de daarvoor aangewezen fietsklemmen. Er zijn camera's geplaatst die op afstand kunnen worden uitgelezen (conform cameratoezicht centrum). Er is geen overeenkomst tussen de fietser en gemeente. Bij diefstal kan deze organisatie en/of het personeel niet aansprakelijk worden gesteld. Bij incidenten kunnen achteraf beelden worden opgevraagd.

Variant 4: Alleen fietsenstalling, geen aanvullende voorzieningen voor toezicht.

Conform huidige fietsparkeerbeleid

Openbaar toilet

Variant 1: In combinatie met bewaakte fietsenstalling, ingepast in toezichtruimte/kiosk.

De toezichtruimte voor de toezichthouders bij de fietsenstalling wordt uitgebreid met een ruimte voor het openbaar toilet, dat via een aparte deur toegankelijk gemaakt wordt.

Variant 2: Verzinkbare openbare toiletten.

Deze toiletten zijn met name geschikt voor niet-permanent gebruik, dus alleen op gewenste momenten, zoals uitgaansavonden en evenementendagen. Indien niet in gebruik zijn deze verzonken in het trottoir en vormen deze geen obstakel op het plein. Deze zijn niet geschikt voor mindervaliden.

Variant 3: Zelfstandige unit (4 of 5 sterren), ook geschikt voor minder validen.

Dit betreft een half automatisch (4*) of volautomatisch (5*) zelfreinigend openbaar (uniseks) toilet, geschikt voor hoogfrequent gebruik en minder valide bezoekers.

Variant 4: Geen openbaar toilet.

Conform huidig beleid.

Kostenraming varianten

Bewaakte fietsenstalling:	Incidenteel:	Structureel:
Variant 1a: Bewaakt	€ 35.000,-	€ 96.558,-
Variant 1b: Bewaakt	€ 35.000,-	€ 40.233,-
Variant 2a: Toezicht bemand	€ 35.000,-	€ 72.618,-
Variant 2b: Toezicht bemand	€ 35.000,-	€ 30.258,-
Variant 3: Toezicht camera	€ 5.000,-	€ 1.000,-
Variant 4: Geen aanvullende voorzieningen	€ 0,-	€ 0,-
 Openbaar toilet:	 Incidenteel:	 Structureel :
Variant 1: Ingepast in toezichtruimte	€ 7.500,-	€ 6.000,-
Variant 2: Verzinkbaar	€ 112.000,-	€ 5.900,-
Variant 3: Zelfstandige unit	€ 59.000,-/ € 89.000,-	€ 2.000,-
Variant 4: Geen aanvullende voorzieningen	€ 0,-	€ 0,-

Onze keuze.

Indien uw Raad definitief besluit tot het aanleggen van een bewaakte fietsenstalling en openbaar toilet, dan stellen wij voor om te gaan voor variant 2b (bewaakte fietsenstalling) en variant 1 (openbaar toilet).

Uitgaande van deze variant is met de realisatie van een fietsenstalling een investering gemoeid van naar schatting € 35.000,-. Uitgaande van een exploitatie van 5 maanden taxeren wij de bewakingskosten op afgerond € 31.000,- per jaar. Het aanvullend inpassen van de toiletruimte bij de toezichtruimte kost € 7.500,- en de beheerskosten van die ruimte ramen wij op € 6.000,- per jaar.

In totaal gaat het dus om een bedrag van € 79.500,- in het eerste jaar, waarvan structureel € 37.000,- doorwerkt naar volgende jaren. Wij hebben deze bedragen in deze kadernota verwerkt. Het woord is aan U.

7. Actieplan armoede.

Dit jaar heeft het rijk een bedrag van € 100 miljoen aan het Gemeentefonds toegevoegd voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Hiervan wordt € 85 miljoen beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering. Dat bedrag wordt verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen.

Onze gemeente kan een bedrag tegemoet zien van afgerond € 63.000,-. In het op 20 maart 2017 in de commissie Sociaal domein besproken Actieplan Armoede is hiermee rekening gehouden. De gelden worden ingezet voor kinderen, die opgroeien in een gezin met een laag inkomen.

8. Ontwikkeling de Leeuwterrein.

Omstreeks half juni krijgen wij naar verwachting het definitieve bod van de projectontwikkelaar. Intussen hebben wij een update ontvangen van de businesscase, die sluit op een onrendabele top die groter is dan het bedrag, dat vóór de aanvang van het traject in 2012 was voorzien. Zodoende moeten de financiële kaders worden bijgesteld en wel als volgt:

- Er wordt van de gemeente een eenmalige bijdrage verwacht van € 2,2 miljoen, waarvan € 1,5 miljoen al is ingecalculeerd;
- Wij dienen zorg te dragen voor de aanleg en het beheer van alle voor het plan noodzakelijke parkeerplaatsen, met dien verstande dat 100 openbare parkeerplaatsen betaald worden door de projectontwikkelaar. De voor onze rekening blijvende kosten worden grof geraamd op een bedrag van € 750.000,-.

Aanvullend is dus een investeringsbedrag aan de orde van in totaal € 1.450.000,-. Ons voorstel is om de aanvullende bijdrage van € 700.000,- in de onrendabele top direct ten laste te brengen van onze bestemmingsreserves. Daartoe zal een herschikking van die reserves moeten plaatsvinden. Omdat de beoogde herinvulling van het de Leeuwterrein extra bezoekersstromen zal genereren, gaan wij ervan uit dat de extra parkeerinkomsten, die dat weer tot gevolg heeft, voldoende zullen zijn om de exploitatielasten van deze parkeerplaats(en) af te dekken.

Naast de herontwikkeling van het verharde gedeelte (oude complex Brouwerij de Leeuw) wordt in overleg met het Waterschap en de provincie tevens een plan uitgewerkt voor de herinrichting van de overige percelen, ten noorden van de geul. Dit wordt een integraal plan, bestaande uit natuurontwikkeling, inpassing van een hoogwatervoorziening, herstel van kademuren, die grotendeels in eigendom zijn van de gemeente en deels van het Waterschap en herstel van de monumentale sluis. Dit plan moet nog volledig worden uitgewerkt, waardoor op dit moment nog geen deugdelijk te onderbouwen kostenraming voorhanden is. Wij hopen dat wij over betrouwbare cijfers beschikken wanneer wij met de samenstelling van de begroting aan de slag gaan, zodat ook dit project onderdeel kan uitmaken van de beraadslagingen over de nieuwe meerjarenbegroting. In dit stadium van de begrotingsvoorbereiding volstaan wij met een p.m.-raming.

9. Urgente verkeersveiligheidsknelpunten en verkeerskundige maatregelen.

Uw raad heeft aangegeven in de komende jaren de meest urgente verkeers(veiligheids)knelpunten systematisch te willen aanpakken. Wat ons betreft staat de verkeersveiligheid voor zwakke verkeersdeelnemers (lees: fietsers en voetgangers) centraal. Op dit moment worden al enkele school- en thuisroutes aangepakt, maar er speelt nog meer.

a. *Pilotproject verlichte voetgangersoversteekplaats (VOP).*

In onze ambitie om de verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers te verbeteren, bestaat de behoefte om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van voetgangersoversteekplaatsen te verhogen. Daarom willen wij nog dit jaar een proef laten uitvoeren met het verlichten van bestaande VOP's. Als beoogde plek wordt de VOP ter hoogte van de parkeerplaats aan de Burgemeester Henssingel en het pand Burgemeester Henssingel nr.1 aangewezen. De kosten voor deze maatregel worden geraamd op ongeveer € 20.000,-. Ons voorstel is om dat bedrag aan de begroting van dit jaar toe te voegen.

b. *Fietsstructuur rotonde Beekstraat.*

De fietsinfrastructuur ter hoogte van de rotonde Beekstraat voldoet niet. Daarom maakt ook dit aandachtspunt onderdeel uit van het overzicht van urgente verkeersveiligheidsknelpunten. De kosten voor de verbeteracties, die wij ter hand willen nemen, zijn op dit moment nog niet bekend. Daarvoor is nader onderzoek nodig. Wij moeten nu dan ook volstaan met een p.m.-raming.

c. *Verkeerssituatie Neerhem.*

In 2016 hebben gesprekken plaatsgevonden met bewoners over de verkeerssituatie in de Neerhem. Toen is de afspraak gemaakt dat zij in het kader van burgerparticipatie zelf nadenken over mogelijke initiatieven, die zouden kunnen bijdragen aan een verbetering van de verkeerssituatie aldaar. Mocht blijken dat voorstellen een meerwaarde hebben en ook uitvoerbaar zijn, dan kan de gemeente wellicht een bijdrage overwegen. Vooralsnog volstaan wij met een p.m.-raming.

d. *Verkeerssituatie Vilt.*

De Verkeerswerkgroep Vilt is in oprichting. Zodra dat gremium operationeel is, zal actief overleg over de verkeerssituatie in Vilt gaan plaatsvinden. Mogelijk leidt dit tot maatregelen, die bijdragen aan een verbetering van de verkeersveiligheid c.q. leefbaarheid, in het bijzonder ter plaatse van de komgrens Sibberweg. Op dit moment volstaan wij in 2018 met een p.m.-raming.

10. *Ontwikkelingen oostflank Valkenburg-Ignatiusvallei.*

Aanvang 2017 is een eerste visie opgesteld voor de Ignatius Vallei. Het plangebied wordt begrensd door de Emmaberg, Nieuweweg, Kloosterweg en de terreinen van Klooster Boslust. Naast de ontwikkeling van het plangebied door de projectontwikkelaar zijn verkeerskundige maatregelen in de openbare ruimte noodzakelijk, waarmee tevens al bestaande knelpunten kunnen worden opgelost.

Enkele voorbeelden van deze maatregelen zijn:

- Aanleg rotonde Emmaberg;
- Reconstructie Nieuweweg en Hekerweg;
- Ontsluiting van de wijk Broekhem-Noord,
- Oprijlaan/entree naar Boslust;
- Aanpak van de kruising Kloosterweg met de Nieuweweg, nabij de spoorovergang;
- Verkeerssituatie Kloosterweg;
- Verplaatsen van het gasstation vanuit de wijk Broekhem-Noord, met inbegrip van de bijbehorende leidingen;
- Landschappelijke inpassing & waterhuishouding

De herontwikkeling van het voormalige klooster Boslust is een lang gekoesterde wens en past volledig binnen het gemeentelijke en provinciale beleid. Sloop van dit markante gebouw moet voorkomen worden. LMEY Investments wil het klooster verbouwen tot een vijfsterrenaccommodatie, maar koppelt daaraan wel de voorwaarde dat de ontsluiting verbeterd wordt.

Dat zou kunnen door het aanleggen van een nieuwe rotonde aan de Nieuweweg en het realiseren van een nieuwe toegangsweg naar de toekomstige oprijlaan van het hotelcomplex. Indien wij erin slagen om voldoende financiële middelen te organiseren, zou in samenhang met dit project de gehele wegenstructuur aan de oostflank van de kern Valkenburg opgewaardeerd kunnen worden.

Om alles goed in kaart te krijgen is nader onderzoek nodig. Een groot deel van de onderzoeken in het kader van het bestemmingsplan moet door de bij dit project betrokken partijen verricht worden. Omdat de werkzaamheden in het gebied allemaal met elkaar samenhangen, is het efficiënter en goedkoper om deze onderzoeken uit te voeren vanuit een gezamenlijke projectorganisatie. Bijkomstig voordeel daarvan is dat wij de communicatie gezamenlijk kunnen organiseren, zodat de omwonenden niet met meerdere partijen in gesprek hoeven te gaan.

In overleg en samenspraak met de mogelijke investeerder is een offerte opgevraagd, waarin ook een kostenverdeling tussen de partijen is opgenomen. Deze offerte is nog niet volledig, omdat wij op dit moment nog niet alles kunnen overzien. Gaandeweg het proces krijgen wij daar meer zicht op.

<i>Verwachte projectkosten</i>	Totaal	Kloosterhotel	Gemeente
Bestemmingsplan en onderzoeken	€ 117.432	€ 63.920	€ 53.512
Besteksvorbereiding, engineering en aanbesteding	€ 108.250	€ 43.580	€ 64.670
Communicatie en projectadministratie	€ 55.648	€ 27.824	€ 27.824
Totaal	€ 281.330	€ 135.324	€ 146.006
Percentage		48%	52%

Rekening houdende met een stelpost voor onvoorziene uitgaven taxeren wij onze bijdrage op een bedrag van € 185.000,-. Het gaat om kosten, die verband houden met bestemmingsplanonderzoek, planvorming- en engineeringkosten wegen en communicatiekosten. Naast een forse bijdrage van de investeerder zullen wij ons inzetten om ook een provinciale bijdrage te verwerven. Onze bijdrage kan daarmee mogelijk lager uitvallen. In de vakcommissie zullen wij regelmatig verslag doen van de wijze van besteding van deze gelden.

11. Wandelknooppunten.

Het portefeuillehouders overleg Nationaal Landschap Maastricht-Heuvelland heeft VVV-Routepunt opdracht gegeven om een planvoorstel te maken met betrekking tot de omvorming van het huidige wandelroutesysteem naar een knooppuntensysteem. De consequenties daarvan worden zichtbaar in de planjaren 2018 en 2019. In die jaren is daarom een p.m.-raming verwerkt.

12. Paden Wilhelminatoren.

De paden rondom de Neerhem richting de Wilhelminatoren zijn niet van al te beste kwaliteit. Met het herstel is een bedrag gemoeid van naar schatting € 143.000,-. De keuze of dit project al dan niet geprioriteerd moet worden, laten wij aan Uw raad over. Gelet op de huidige begrotingssituatie, die toch al veel moeilijke keuzes vergt, is ons voorstel om dat niet doen.

13. Strategische aankoop perceel Nieuweweg.

Het is van groot belang dat wij beschikken over strategische gronden, die direct aan of nabij de invalswegen naar Valkenburg zijn gelegen. Aan de oostkant beschikken wij over gronden nabij het Geulpark, aan de westkant ligt het de Leeuwterrein en aan de zuidkant zijn wij eigenaar van de gronden op de kop Cauberg/kuurpark. Deze drie locaties hebben ieder hun eigen voor- en nadelen.

Aan de Noordoostkant ontberen wij een dergelijke locatie. De mogelijkheid doet zich nu voor om ook in die hoek van onze gemeente een strategisch gunstig gelegen perceel te verwerven. Het perceel heeft op dit moment een agrarische bestemming en is vrij van huur, pacht en hypotheek. Uitgaande van de huidige agrarische bestemming heeft het perceel een geschatte waarde van afgerond € 103.000,-, inclusief wettelijk verschuldigde omzetbelasting. Dat blijkt uit een in onze opdracht uitgevoerde taxatie. Uit een verkennend bodemonderzoek is niets gebleken van enige beperking/risico voor toekomstige ontwikkelingen. Een grootschalig stabiliteitsonderzoek is dan ook niet aan de orde wat ons betreft.

De eigenaar van het perceel is bereid om de grond tegen de getaxeerde waarde te verkopen. Daarover is overeenstemming bereikt. Onderdeel van het onderhandelingsresultaat is ook dat er een meerwaardeclausule in de overeenkomst wordt opgenomen, die inhoudt dat er een nieuwe taxatie volgt zodra het gebruik van het huidige perceel wijzigt of wanneer het perceel een andere bestemming krijgt dan de huidige. In dat geval wordt het verschil tussen de nieuwe en de oude taxatiewaarde afgerekend.

Ons voorstel is om een budget van afgerond € 103.000,- (inclusief omzetbelasting) aan de begroting van 2017 toe te voegen om het perceel te kunnen verwerven.

14. Mobiliteitsplan.

Actuele ruimtelijke ontwikkelingen stellen steeds meer en vooral andere eisen aan onze verkeersstructuur. Voorbeelden zijn de afronding van het Centrumplan, met de opening van Aan de Kei, ontwikkelingen in het (autoluwe) stadscentrum van Valkenburg, het de Leeuwterrein en de Ignatiusvallei (plan "Boslust"). En dan zijn er nog de bekende knelpunten en de vele (grote) evenementen, met Kerststad Valkenburg, dat nog jaarlijks groeit, als meest in het oog springend voorbeeld. Ook het parkeerbeleid speelt in dit kader een heel belangrijke rol.

Wij ervaren het als een groot gemis dat wij niet beschikken over een strategische, verkeerskundige en vooral integrale visie, waarmee knelpunten in onze infrastructuur inzichtelijk worden gemaakt. Om onze gemeente bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig te houden, moeten ook deze knelpunten parallel aan de genoemde ontwikkelingen worden opgelost. Bij deze visie hoort ook een uitvoeringsprogramma, dat aanhaakt aan andere beleidsvelden.

Wij stellen Uw raad voor om een bedrag van € 50.000,- te voteren voor de opstelling van een mobiliteitsplan. Dat bedrag is nodig om een geschikte marktpartij te kunnen inhuren. Nadat dit plan is vastgesteld, zullen er t.z.t. natuurlijk ook middelen beschikbaar moeten komen om uitvoering aan dat plan te kunnen geven.

15. Onderzoek duurzaamheid.

Onlangs is een haalbaarheidsstudie opgesteld voor wat betreft de realisatie van zonnepanelen op gemeentelijke daken en terreinen. Op basis van gemaakte exploitatieberekeningen lijkt realisatie op een drietal locaties rendabel, namelijk het stadhuis, het gemeentelager en de voormalige gemeentelijke stortplaats, gelegen aan de Heunsberg. Om hierover concrete uitspraken te kunnen doen, is aanvullend onderzoek nodig. Daarvoor is een budget nodig van € 15.000,-. Wij stellen Uw raad voor om dat bedrag aan de lopende begroting toe te voegen.

16. Uitvoeringsprogramma preventie en handavingsplan "Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019".

Op 15 december 2014 heeft Uw raad het preventie- en handavingsplan "Jeugd, Alcohol en Omgeving 2015-2019" vastgesteld. Dat plan geeft aan dat wij moeten toewerken naar:

- een regionale pool van toezichthouders Drank- en Horecawet op het niveau van Zuid-Limburg;
- uniformiteit in sanctiebeleid bij handhaving in de regio Zuid-Limburg;
- uniformiteit op het gebied van alcoholmatigende regels in verordeningen en gemeentelijk beleid in de regio Zuid-Limburg.

Aan het preventie- en handavingsplan dient een uitvoeringsprogramma te worden gekoppeld, waarin een beschrijving is opgenomen van de lokale aanpak om de beoogde doelstellingen te halen. Omdat er geen middelen beschikbaar zijn om het programma uit te voeren, is er ook nog geen programma opgesteld. Via deze kadernota vragen wij Uw raad om een bedrag van € 25.000,- aan de begroting 2017 toe te voegen om de doelstellingen te kunnen realiseren. Dat bedrag kan eenmalig ten laste worden gebracht van de reserve sociaal domein.

17. Integraal Veiligheidsplan (IVP).

De kern van dit plan is gericht op de veiligheid en leefbaarheid van burgers, bedrijven, instellingen en gasten van onze gemeente. De ambitie is om de (sociale) veiligheid in de gemeente te vergroten door extra te investeren op enkele onderdelen van veiligheid. Voor een succesvolle aanpak van het IVP is het van belang dat de gemeente niet probeert om alle thema's tegelijk op te lossen. Het bepalen van prioriteiten is noodzakelijk. Om te komen tot een prioritering in veiligheidszaken zal input worden gevraagd van de burgers (subjectieve gegevens), de politie (objectieve gegevens) en van onze medewerkers. Door deze integrale benadering kan een vraaggericht IVP worden opgesteld.

In dit verband merken wij nog op dat het natuurlijk niet zo is dat andere veiligheidszaken geen aandacht meer zullen krijgen. Alle veiligheidsthema's blijven reguliere aandacht houden van de gemeentelijke organisatie en de externe veiligheidspartners. Veelal betreffen het acties of maatregelen, die al deel uitmaken van het bestaande beleid c.q. van de huidige werkzaamheden of die eventueel in regionaal verband worden uitgevoerd. De geprioriteerde veiligheidszaken in het IVP krijgen de komende periode extra aandacht.

Aan de uitvoer van het IVP zijn veiligheidsprojecten gekoppeld. Om deze te kunnen uitvoeren, is een werkbudget nodig. Voorbeelden van projecten, die hieronder kunnen vallen, zijn het 'witte voetjes'-project in het kader van inbraken en diefstallen, het organiseren van veiligheidsbijeenkomsten voor burgers en ondernemers, het organiseren van een veiligheidsmarkt en het uitrollen van een enquête en een BuurtWhatsapp.

Wij stellen Uw raad voor om vanaf het planjaar 2019 jaarlijks een werkbudget van € 10.000,- aan de begroting toe te voegen. In de planjaren 2017 en 2018 is op basis van eerdere besluitvorming van Uw raad in totaal nog € 20.000,- beschikbaar om prioriteiten te kunnen uitvoeren.

18. Bijdrage Amstel Gold Race.

Op 29 mei 2012 heeft Uw raad het contract met de stichting Amstel Gold Race (AGR) met vijf jaar verlengd. In die overeenkomst, die van rechtswege op 1 juni 2017 eindigt, is onder meer opgenomen dat de gemeente en de stichting zich vóór 1 oktober 2016 over verlenging en condities moeten uitspreken. Op 11 oktober 2016 hebben wij de stichting laten weten dat wij welwillend staan tegenover een verlenging van het contract. Het behoeft geen verdere toelichting dat het AGR-weekend één van onze belangrijkste weekenden van het jaar is. Uit een onderzoek van de Hoge school Zuyd is onder andere gebleken dat er meer dan 225.000 bezoekers op dit evenement afkomen, waarvan 50.000 uit onze gemeente afkomstig zijn. Meer dan de helft van die bezoekers blijft meerdere dagen. Ook de media-impact is enorm. In 2016 keken bijna 8 miljoen mensen in totaal ongeveer 55 uur naar live-uitzendingen.

Een aanvulling op dit meerdaagse evenement is de damesversie van de Amstel Gold Race. Deze werd dit jaar weer verreden. Die wedstrijd geeft nog meer bezoekers de drive om onze gemeente voor meerdere dagen te bezoeken. De wielrensters zijn al jaren erg populair in onze regio, zeker omdat er aan elke start van een dameskoers internationale toppers staan. In de komende drie jaar sponsort de provincie de AGR Ladies Version met een bedrag van € 100.000,-. Onze gemeente participeerde in 2017 voor een bedrag van € 15.000,- in de kosten van de damesversie.

De stichting AGR heeft kenbaar gemaakt ook de komende vijf jaar in Valkenburg te willen blijven, maar niet onder dezelfde financiële condities. De stichting wil de bijdrage verhoogd zien met € 35.000,- tot € 100.000,- per jaar, omdat het evenement met de Ladiesversie is uitgebreid en er al jaren behoorlijk wat extra kosten gemaakt moeten worden voor het kunnen beheersen van de mensenmassa op onder andere het Grendelplein. Ook de bewegwijzering en de extra wensen van ondernemers brengen steeds hogere kosten met zich mee.

Wij vinden de voor de komende vijf jaar gevraagde bijdrage van € 100.000,- per jaar acceptabel en stellen Uw raad dan ook voor om de meerjarenbegroting vanaf 2018 dienovereenkomstig bij te stellen

19. Verkoop Pradoegebouw.

Wij hebben een intentieovereenkomst gesloten met een projectontwikkelaar, met de bedoeling om het Pradoegebouw te verkopen teneinde er een designhotel met het thema wielrennen in te vestigen. De verkoopprijs is bepaald op € 200.000,-. Om die ontwikkeling mogelijk te maken, heeft Uw raad destijds een investeringssubsidie van eveneens € 200.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van de restauratie van het monument. Ook de provincie heeft dat bedrag gevoteerd.

In 2016 heeft de projectontwikkelaar nadere onderzoeken uitgevoerd. Daarbij is gebleken dat er veel extra en vooral onvoorziene kosten zijn, die als verborgen gebreken kunnen worden aangemerkt en waarvoor de eigenaar deels aan de lat staat. Wij noemen in dat verband achtergebleven asbest, houtrot dakconstructie en het ontbreken/verzakken van de fundering. De extra kosten worden geraamd op € 300.000,-. De provincie is bereid om voor 1/3 deel in die kosten te participeren, mits de gemeente en de projectontwikkelaar dat ook doen.

Via deze kadernota stellen wij Uw raad voor om het investeringssubsidie met € 100.000,- te verhogen tot € 300.000,- teneinde de door ons gewenste ontwikkeling mogelijk te maken.

20. Doorontwikkeling flexteam.

Bij de behandeling van de kadernota 2016 heeft Uw raad jaarlijks een bedrag van € 25.000,- beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van het flexteam. Dat bedrag is toen in de meerjarenbegroting verwerkt, met dien verstande dat voor hetzelfde bedrag een taakstellend te realiseren besparing is openomen. Omdat deze taakstelling tot nu toe nog niet is ingevuld, kunnen de gelden nog niet worden vrijgegeven. Wij hebben dat bij de evaluatie van de taakstellingen in paragraaf 1 al opgemerkt.

Zoals Uw raad, bekend is het flexteam sinds 2010 actief. Het is een kernteam van specialisten, dat in nauwe samenwerking met onder andere de politie, de brandweer, de belastingdienst en de arbeidsinspectie integrale controles uitvoert in panden en woningen. Het flexteam wordt ingezet om controles uit te voeren in het kader van:

- Brandveiligheid/bouwkundige aspecten van panden;
- Overlastpanden;
- Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit;
- Horecacontroles;
- Illegale bewoning.

Wij stellen Uw raad voor om vanaf dit jaar structureel een werkbudget van € 25.000,- in de meerjarenbegroting op te nemen, enerzijds om meer preventieve acties te kunnen uitvoeren en anderzijds om acties, die uit die controles voortvloeien, op te kunnen pakken en uit te werken.

21. Stedenband Jiangyou-Valkenburg aan de Geul.

Zoals Uw raad bekend, is onderzoek gedaan naar de mogelijke ontwikkeling van een stedenband tussen de Chinese stad Jiangyou en Valkenburg aan de Geul.

Die stad is bewust gekozen omdat deze in de provincie Sichuan ligt. De provincie Limburg heeft een band met deze provincie. Jiangyou is een buurgemeente van Chendy, waar onze buurgemeente Maastricht een band mee is aangegaan. De relatienetwerken hebben dus veel met elkaar gemeen en kunnen elkaar versterken. Chinezen zijn gewend om snel te acteren, lange tijd niets ondernemen is in de Chinese cultuur ongewenst. Daarom stellen wij voor om nog dit jaar enkele activiteiten te organiseren.

Wij beschikken niet over voldoende menskracht en budget om dit traject intensief op te zetten en te begeleiden. Wij kiezen dan ook voor een groeimodel, waarbij de rol van de gemeente eerst moet groeien naar een faciliterende en later naar een verbindende rol. Dit betekent dat bedrijven en ondernemers hun ondernemersrol moeten pakken. Belangrijk is ook dat de regio meewerkt aan de plannen om te komen tot een veelzijdig en aansprekend aanbod voor de Chinese toerist. Samen met de provincie en de betrokken bedrijven en organisaties willen wij de regio enthousiasmeren voor een nauwe samenwerking. In de vergadering van 29 mei 2017 hebben wij Uw raad uitgebreid geïnformeerd over de activiteiten, die wij in de komende maanden willen oppakken.

Het vorenstaande brengt kosten met zich mee. De personele kosten, die zijn gebaseerd op een inzet van gemiddeld 0,2 fte per week, taxeren wij op € 20.000,- per jaar. Omdat deze taken onderdeel uitmaken van de reguliere taken van de hierbij betrokken ambtenaren hoeven wij geen aanvullend budget aan U te vragen. Dat geldt niet voor de kosten, die verband houden met de organisatie van evenementen, promotie en communicatie. Deze kosten ramen wij op totaal € 50.000,-. De provincie is bereid om de komende drie jaar voor de helft in die kosten te participeren, mits de gemeente bereid is om dat ook te doen.

Via deze kadernota stellen wij Uw raad voor om de komende drie jaar € 25.000,- per jaar te voteren. Daarvan kan € 10.000,- ten laste worden gebracht van het evenementenbudget, zodat aanvullend nog € 15.000,- nodig is. Dit jaar wordt dat bedrag uit de post Onvoorzien geput.

22. De nieuwe Omgevingswet.

Bij de behandeling van de kadernota 2016 heeft Uw raad een bedrag van € 100.000,- aan de begroting 2018 toegevoegd ten behoeve van de voorbereiding en implementatie van de nieuwe Omgevingswet. Voor hetzelfde bedrag is een taakstellend te realiseren besparing opgenomen. Die besparing is nog niet ingevuld en dus is dat bedrag nog niet beschikbaar.

Hierna volgt de tekstuele toelichting, zoals wij die vorig jaar in de kadernota hebben opgenomen:

“Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2019 in werking. Die wet is op 1 juli 2015 door de Tweede Kamer vastgesteld. Bestuurders, managers, vakspecialisten en initiatiefnemers krijgen te maken met de impact van de wet. Sneller, eenvoudiger en beter is het adagium. Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak, bestuurlijke afwegingsruimte, integraliteit en het versnellen en verbeteren van de besluitvorming zijn de centrale items. De te beantwoorden vraag is wat de impact van de omgevingswet is op de organisatie en hoe daarop kan worden geanticipeerd. De Omgevingswet is gericht op de fysieke leefomgeving. Dit betekent, dat milieu-, duurzaamheids- en ruimtethema's integraal moeten worden afgewogen gedurende de planvorming. De gemeente is bijvoorbeeld verplicht om een Omgevingsvisie op te stellen.

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt niet alleen bepaald door wet- en regelgeving. De bestuurlijke cultuur, de kennis en kunde van bestuurders, ambtenaren en initiatiefnemers zijn minstens zo belangrijk. Het gebruik en toepassen van digitale informatie wordt straks nog belangrijker. Hiermee kunnen ruimtelijke projecten direct inzichtelijk worden gemaakt, waardoor stakeholders, zoals overheden, experts, beleidsmakers en inwoners met elkaar kunnen werken aan scenario's, met als uitkomst een breed gedragen project en winst in tijd en geld.

Zoals eerder al opgemerkt moet een Omgevingsvisie worden opgesteld en ook processen en automatiseringssystemen moeten worden aangepast. De exacte financiële impact is moeilijk te becijferen. Zeker is wel dat wij met kosten geconfronteerd worden en daarvoor willen wij onze ogen niet sluiten. Ons voorstel is om voor de voorbereiding en implementatie van de wet in 2018 eenmalig een bedrag van € 100.000,- in de meerjarenbegroting op te nemen”.

Het bovenstaande is nog steeds actueel. Om de nieuwe Omgevingswet verantwoord te kunnen implementeren, vragen wij Uw raad dan ook om een krediet van € 100.000,- te voteren. Daarnaast dient ook nog ambtelijke capaciteit te worden vrijgespeeld. Wij komen hierop zo dadelijk terug.

23. Opknappen raadzaal en meubilair.

Eveneens in de kadernota van vorig jaar hebben wij Uw raad gemeld dat de raadzaal toe is aan een grondige opknapbeurt en dat het meubilair en de technische installaties sterk zijn verouderd en al heel lang niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. Ook het meubilair van onze ambtelijke organisatie is gemiddeld meer dan 20 jaar oud en voldoet niet meer aan de huidige Arbonormen. Onze Arbodienst constateert dan ook dat bij onze medewerkers sprake is van een toename van fysieke klachten: nek-, schouder- arm en rugklachten. Momenteel wordt vooral curatief opgetreden, terwijl het doel is om op een preventieve manier met arbeidsverzuim om te gaan. Omdat werknemers langer moeten doorwerken in combinatie met een toename van het aantal uren bureauwerk is een goede ergonomische werkplek van essentieel belang is. De Arbodienst geeft in dat kader een aantal adviezen:

- Vervang niet verstelbare bureaus door in hoogte verstelbare sta-/zitbureaus;
- Vervang de huidige bureaustoelen door stoelen, die wel voldoen aan de ergonomische eisen van deze tijd;
- Geef goede instructies en voorlichting over het verantwoord (ergonomisch) gebruik van de werkplekken.

Indien het ziekteverzuim met dit soort maatregelen kan worden teruggedrongen, leidt dat tot lagere kosten. Economisch gezien zijn dit dus verantwoorde investeringen. Maar daarnaast, of meer nog bovenal, willen wij een werkgever zijn die werknemers laat werken in een verantwoorde omgeving.

Mede op advies van het Presidium is een werkgroep geformeerd, waarin naast een viertal raads/commissieleden ook de griffier en onze interne coördinator voor facilitaire zaken zijn vertegenwoordigd. Mogelijke concepten voor de inrichting van de raadzaal zullen worden uitgewerkt en aan deze werkgroep worden voorgelegd. Op deze wijze kan de raad straks afgewogen keuzes maken.

Op basis van de vorig jaar gemaakte berekeningen schatten wij dat met deze investeringen een bedrag zal zijn gemoeid van om en nabij € 1 miljoen. Dat bedrag is inclusief prijsstijgingen, die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan, maar exclusief kosten, die betrekking hebben op de vervanging van de luchtbehandeling en de koeling unit op het platte dak. Hiermee is in de onderhoudsvoorziening rekening gehouden en zodoende hoeft daarvoor dus geen kredietaanvraag te worden gedaan.

Wij stellen Uw raad voor een bedrag te reserveren van € 1 miljoen. De definitieve kredietaanvraag zullen wij op 2 oktober 2017 naar Uw raad leiden. Tot dat moment hebben wij voldoende tijd om een architect te selecteren conform het vastgestelde inkoopbeleid en een ontwerp te kiezen en te voorzien van een gedetailleerde kostenberekening. Wat de meubellijn betreft, merken wij tenslotte nog op dat het voor de hand ligt dat aansluiting wordt gezocht bij de inrichting van het KCC.

Indien de definitieve kredietaanvraag sluit op een bedrag van € 1 miljoen, dan is daarmee een jaarlast gemoeid van afgerond € 140.000,-.

Dat bedrag kan binnen begroting van de bedrijfsvoering worden opgevangen en wel door de thans geraamde budgetten van de volgende kostensoorten structureel als volgt naar beneden bij te stellen:

Abonnementen	€	25.000,-
Bind - en drukwerk	€	10.000,-
Meubilair	€	10.000,-
Kantoorartikelen	€	10.000,-
Portokosten	€	10.000,-
ICT (beleidsplan)	€	<u>75.000,-</u>
Totaal	€	<u>140.000,-</u>

Door de uitbesteding van een aantal belangrijke taken, zoals de heffing en invordering van de meeste gemeentelijke belastingen en heffingen, het woonwagewerk, het beheer van de gemeentelijke archieven en de uitvoering van de Participatiewet en de WMO kunnen dit soort budgetten fors verlaagd worden. Veel contracten en abonnementen zijn inmiddels opgezegd c.q. gewijzigd. Ook de alsmaar voortschrijdende digitalisering werkt kostenverlagend, dat behoeft geen verdere uitleg.

Wij stellen Uw raad dan ook voor om de budgetten voor de hierboven aangegeven kosten te verlagen met de genoemde bedragen en het vrijvallende bedrag van per saldo € 140.000,- te reserveren voor het opknappen van de raadzaal en de vervanging van het meubilair.

24. Uitbreiding formatie.

Zoals al opgemerkt bij de evaluatie van de taakstellingen (paragraaf 1 van deze kadernota) kan er door de al doorgevoerde bezuinigingen nauwelijks nog ruimte binnen de P-begroting worden vrijgespeeld voor taken, die wij in de komende jaren willen c.q. moeten oppakken vanwege wettelijke verplichtingen. Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van die taken, waarvoor structurele uitbreiding van formatie noodzakelijk is.

Veiligheid, toezicht en handhaving.

Om adequaat invulling te geven aan de taken op het terrein van Veiligheid, toezicht en handhaving en om het bestuurlijk (rest)risico verder af te laten nemen, is dringend behoefte aan 3 vakspecialisten met BOA bevoegdheid, te weten 2 fte op het gebied van Horeca en Evenementen en 1 fte op het gebied van Bouwen en Milieu.

De benodigde formatie-uitbreiding voor het taakveld "Horeca en evenementen" is noodzakelijk om 7 dagen per week in het centrum toezicht te kunnen houden en om te kunnen handhaven op terrassenvergunningen, op uitstallingen en op de naleving van verkeersregels in het voetgangersdomein. Verder zijn intensieve controles noodzakelijk op het parkeren van fietsen, motoren en scooters. Ook geluidscontroles en toezicht op markten en evenementen vragen om extra uren. Het kan in onze optiek niet zo zijn dat na bepaalde tijdstippen de regels aan de laars worden gelapt, omdat er toch geen BOA's meer zijn. Dit is op dit moment een veel gehoorde kreet in het centrum. Degenen die zich wel aan de regels houden, voelen zich benadeeld.

Controles op afgegeven bouwvergunningen, het bewaken van gereedmeldingen en geluids- en afvalwatercontroles vinden op dit moment door capaciteitsgebrek niet adequaat plaats. Bestuurlijk gezien, vinden wij dat niet langer verantwoord. Bovendien leidt geen of onvoldoende toezicht tot benadeling van inwoners, die zich wel aan de regels houden. Ons voorstel is dan ook om de huidige formatie met 1 fte uit te breiden. Door de inzet van een specialist met BOA bevoegdheden kan er veel sneller en efficiënter tegen overtreders worden opgetreden.

Door herschikking van taken kan nog een vierde vakspecialist met BOA-bevoegdheid worden ingevuld, die zich met name kan richten op het sociale domein. Wij doelen dan onder andere op illegale bewoning, bevolkingscontroles, controle op kwetsbare burgers, hangjongeren en zorgmijders.

Indien Uw raad met het vorenstaande instemt, blijven er nog 4 fte's over, die kunnen worden ingezet voor de overige operationele taken, waaronder controle op (betaald) parkeren.

Vergunningen.

Om adequaat invulling te kunnen geven aan de Wabotaken dient de huidige formatie met 1,4 fte te worden uitgebreid, te weten 1 fte voor het kunnen aantrekken van een adviseur op het gebied van de Ruimtelijke Ordening en 0,4 fte voor het kunnen werven van een medewerker op het gebied van evenementenvergunningen.

De medewerkers van het team Vergunningen geven al geruime tijd aan dat de werkdruk te hoog is en dat het werk daardoor niet meer naar behoren kan worden uitgevoerd. Op basis van kengetallen is in het Vergunningen Uitvoerings Programma (VUP) de omvang van het takenpakket in beeld gebracht. Het werkaanbod op het gebied van de Ruimtelijke ordening vraagt 2.742 uren. Omgerekend is dat 2 fte's. Op dit moment is maar 1 fte beschikbaar. Gevolg daarvan is dat afdoeningstermijnen onder druk staan en de uitvoering van de reguliere taken in het gedrang komt, zoals het actueel houden van bestemmingsplannen.

Zoals Uw raad bekend, heeft een extern bureau een analyse uitgevoerd van de organisatie van evenementen binnen onze gemeente. Daaruit kwam een capaciteitsprobleem, met alle daaraan verbonden risico's. Afgelopen jaar hebben wij dit probleem opgelost door een deeltijdmedewerker fulltime in te zetten. Ons voorstel is nu om dat structureel te doen door de huidige capaciteit met 0,4 fte uit te breiden.

Openbare ruimte.

Om adequaat invulling te geven aan de taken op de terreinen Verkeer, Mobiliteit, Openbare verlichting en Parkeren is structurele uitbreiding van de formatie met 1,0 fte noodzakelijk. Onze beleidsmedewerker Verkeer en Mobiliteit besteedt veel tijd aan operationele werkzaamheden, zoals het plaatsen van borden en het adviseren over verkeersmaatregelen. Door een beleidsondersteuner voor een ½ fte op MBO-niveau aan te trekken ontstaat er ruimte voor beleidsontwikkeling op het terrein van Verkeer, Mobiliteit en Parkeren. Ook de ondergrondse parkeergarage vergt extra ambtelijke capaciteit. Op basis van een extern rapport is 0,5 fte noodzakelijk voor contractmanagement en 0,5 fte voor de invulling van de regiefunctie. Van het team Openbare ruimte wordt ook een structurele (extra) inspanning verwacht in het kader van het verder professionaliseren van het Evenemententeam. Een goede invulling vergt zeker gemiddeld 8 uur (0,22 fte) per week.

Het geschetste formatieprobleem bij het team Openbare ruimte is dit jaar (eenmalig) opgelost door het aantrekken van een (tijdelijke) fulltime medewerker. Uw raad heeft hier vorig jaar mee ingestemd. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat deze eenmalige capaciteitsuitbreiding in onze optiek structureel moet worden gemaakt. Het gewenste effect is namelijk bereikt, blijkend uit het feit dat enkele forse subsidies zijn binnengehaald. Indien de subsidies ook ingezet zouden mogen worden voor de bekostiging van formatie zou er sprake zijn van een terugverdienmodel. Formatiekosten komen echter niet voor subsidiëring in aanmerking, omdat een subsidie altijd is gekoppeld aan de uitvoeringskosten van een project.

Door deze functie in te vullen en daardoor subsidies binnen te halen, worden projecten mogelijk, die anders financieel niet haalbaar zouden zijn. Voorwaarde is natuurlijk wel dat wij ook voor de nodige cofinanciering zorg dragen. Het structureel maken van de functie beleidsondersteuner achten wij van wezenlijk belang voor de verdere ontwikkeling van onze gemeente.

Omgevingswet.

Zoals eerder al opgemerkt, vraagt de nieuwe Omgevingswet ook extra ambtelijke capaciteit. Een projectleider zal de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet in kaart moeten brengen en vervolgens moeten zorgdragen voor een adequate implementatie daarvan binnen de organisatie. Daarmee is 0,4 fte gemoeid.

Alles bij elkaar opgeteld moet de ambtelijke formatie in onze optiek met in totaal 5,8 fte worden uitgebreid. Rekening houdende met een opslag voor indirecte kosten is daarmee een bedrag gemoeid van € 458.000,-.

Dekkingsmogelijkheden.

In de afgelopen jaren heeft Uw raad verder invulling gegeven aan de regiefunctie. Wij sommen hierna nog eens de belangrijkste besluiten voor U op:

- De heffing en invordering van de meeste gemeentelijke heffingen en belastingen is ondergebracht bij de BsGW;
- Het beheer van onze archieven is uitbesteed aan het Regionaal Historisch Centrum;
- De uitvoering van de WMO en de participatiewet ligt vanaf 1 januari 2016 bij de gemeente Maastricht.

Als gevolg van het vorenstaande is de formatie in omvang gekrompen en dat heeft natuurlijk consequenties voor de formatie van de concernstaf. Binnen dat organisatieonderdeel is er nog een vacature (0,4 fte) geraamd, die vanwege de uitbesteding van de opgesomde taken niet meer hoeft te worden ingevuld. De daarna nog resterende formatie van HRM kan verder worden verlaagd met 1 fte. Maar dat kan pas vanaf het planjaar 2019. Indien Uw raad hiermee instemt, levert dat vanaf 2018 een bedrag op van € 31.000,-, oplopend tot structureel € 96.000,- vanaf het planjaar 2019.

De functie Directeur dienstverlening komt vanaf 1 januari 2018 te vervallen. Dat hebben wij met Uw raad afgesproken tijdens de behandeling van de begroting. De loonkosten van deze tijdelijke functie worden dit jaar geput uit de loonruimte van de teamleider vergunningen, die enige tijd geleden onze organisatie heeft verlaten. Onlangs hebben wij de functie teamleider vergunningen open gesteld. Deze teamleider gaat straks voor 0,7 fte operationeel aan de slag, zodat de gevraagde formatie-uitbreiding voor het team vergunningen vanaf het planjaar 2018 kan worden teruggebracht tot structureel 0,7 fte. Dat levert een besparing op van € 54.000,-. Aangezien met de werving en opzegtermijnen enige tijd zal zijn gemoeid, zal het dekkingstekort dit jaar niet hoog zijn. Zo nodig zullen wij de reserve personeel inzetten om een eventueel (incidenteel) tekort af te dekken.

Wij stellen verder voor om de geraamde bijdrage aan de Regionale UitvoeringsDienst (RUD) met € 27.000,- te verlagen, omdat meer taken door onze eigen organisatie worden opgepakt. Daardoor zullen de feitelijke kosten achterblijven bij het nu geraamde bedrag. Mogelijk kan ook nog een besparing van € 40.000,- worden bereikt op het aantal fte's, dat nu werkzaam is binnen het sociale domein. Concreet gaat het dan om de controllersfunctie, die door herschikking van taken binnen de concernstaf ondergebracht zou kunnen worden. Omdat hiervoor nader onderzoek nodig is, boeken wij op dit moment nog geen besparing in.

Rekening houdende met deze besparingsmogelijkheden ziet het financiële plaatje er uiteindelijk als volgt uit:

Uitbreiding formatie, inclusief indirecte kosten	€	458.000,-
Dekkingsvoorstellen:		
- Formatie HRM	-€	96.000,-
- Inzet teamleider vergunningen	-€	54.000,-
- Formatie sociaal domein	€	p.m.
- Bijdrage RUD	-€	27.000,-
Tekort per saldo	€	<u>281.000,-</u>

Dit jaar zijn de kosten uiteraard lager en in 2018 hoger omdat de formatie van HRM, zoals aangegeven, pas vanaf het planjaar 2019 structureel met 1 fte kan worden verlaagd.

25. Groen- en reinigingscontract.

Veel van de lopende contracten Groen en Reiniging lopen af in 2017. Om een goede vertaling van de kwaliteitseisen en criteria van het fysieke domein op dit gebied te kunnen maken, is met de raad en de Commissie in 2016/2017 een traject doorlopen, met als doel tot kaders te komen voor een prestatiecontract in deze. Vanaf 2018 zullen de uitbestede groen- en reinigingswerkzaamheden voor het merendeel plaatsvinden vanuit deze prestatieafspraken vanuit het nieuwe Ontzorgingscontract.

In dit contract zullen enkele extra werkzaamheden worden opgenomen:

• Ontzorgingspijlers (b.v. klachtenafhandeling en burgerparticipatie)	€	17.500,-
• Snoeien en wegwerken achterstallig onderhoud bomen (in 8 jaar)	€	50.000,-
• Groen-werkzaamheden in de buitengebieden	€	100.000,-
• Overige (b.v. hondenuitlaatplaatsen en wegbermen)	€	50.000,-
• Verhoging kwaliteitsniveau in de kernen, van B naar A	€	100.000,-

Vooralsnog wordt rekening gehouden met een structurele stijging van de uitgaven van afgerond € 318.000,-.

26. Wegennet en wegbermen.

De in de lopende meerjarenbegroting geraamde budgetten voor onderhoud van deklagen, direct noodzakelijk klein onderhoud en elementverhardingen zijn ontoereikend in verband met de extra kosten, die voortvloeien uit het adaptief wegbeheer. Er zal structureel extra geld beschikbaar moeten komen. Volgens de gegevens van het wegbeheer van 2016 (voor de winter) zijn de benodigde bedragen:

Ingeval van rationeel wegbeheer:

Achterstallig onderhoud	€	1.237.900,-
Jaarlijks onderhoud	€	1.237.500,-

Ingeval van adaptief wegbeheer:

Achterstallig onderhoud	€	756.500,-
Jaarlijks onderhoud	€	876.400,-

Het beschikbare budget in 2018 bedraagt afgerond € 436.000,-.

Voor het wegwerken van achterstallig onderhoud is dit jaar eenmalig een bedrag nodig van afgerond € 757.000,-. Na het wegwerken van deze achterstand zullen vervolgens met ingang van het planjaar 2018 de reguliere onderhoudsbudgetten op basis van adaptief wegbeheer structureel met afgerond € 440.000,- verhoogd moeten worden.

Het is denkbaar dat deze bedragen nog hoger zullen uitvallen, omdat de berekeningen zijn gebaseerd op de inspectie van 2015. Momenteel wordt een nieuwe inspectie uitgevoerd.

Hierna geven wij U een samenvattend overzicht van de financiële consequenties van de in deze paragraaf voorgestelde beleidstoevoegingen:

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
1. Burgerkracht en Stimuleringsfonds	-70.000	-100.000	-100.000	-100.000	
1. Inzet reserve sociaal domein	70.000	100.000	100.000	100.000	
2. Externe procescoördinatie Burgerkracht		-70.000	-70.000		
2. Inzet reserve sociaal domein		70.000	70.000		
3. Voortzetting buitengoed Geul en Maas		-35.000	-35.000	-35.000	
4. Bijdrage sportgala Valkenburg	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
5. Opstelling woonvisie	-35.000				
6. Bewaakte fietsenstalling/openbaar toilet	-79.500	-37.000	-37.000	-37.000	-37.000
7. Actieplan armoede	63.000				
7. Decentralisatie-uitkering gemeentefonds	-63.000				
8. Ontwikkeling de Leeuwterrein, per saldo	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
9. Verkeersmaatregelen	-20.000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
10. Ontwikkelingen Ignatiusvallei	-185.000				
11. Wandelknooppunten		p.m.	p.m.		
12. Paden Wilhelminatoren	0	0	0	0	0
13. Strategische aankoop perceel Nieuweweg	-103.000				
14. Opstelling mobiliteitsplan	-50.000				
15. Onderzoek duurzaamheid	-15.000				
16. Uitvoeringsprogramma Jeugd en Alcohol	-25.000				
16. Inzet reserve sociaal domein	25.000				
17. Integraal veiligheidsplan (IVP)			-10.000	-10.000	-10.000
18. Bijdrage Amstel Gold Race		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
19. Verkoop Pradoegebouw	-100.000				
20. Doorontwikkeling flexteam	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
21. Stedenband Jiangyou-Valkenburg	-15.000	-15.000	-15.000	p.m.	p.m.
21. Inzet post Onvoorzien t.b.v. stedenband	15.000				
22. Implementatie Omgevingswet		-100.000			
23. Opknappen raadzaal en meubilair	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
23. Besparingen kosten bedrijfsvoering	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
24. Uitbreiding formatie	-171.000	-346.000	-281.000	-281.000	-281.000
25. Extra kosten groen- en reinigingscontract		-318.000	-318.000	-318.000	-318.000
26. Extra kosten wegnen en wegbermen	-757.000	-440.000	-440.000	-440.000	-440.000
Totaal	-1.543.000	-1.353.500	-1.198.500	-1.183.500	-1.148.500

Paragraaf 4: Berekening van de omvang van de bezuinigingsopgave.

In het volgende overzicht laten wij U zien hoe de begrotingsuitkomsten zich in de komende jaren ontwikkelen indien U instemt met de voorgestelde wijzigingen van bestaand en nieuw beleid.

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
Resultaten primitieve begroting	0	0	0	0	0
Mutaties op basis van deze kadernota:					
a. Evaluatie taakstellingen	0	0	0	0	0
b. Bestaand beleid	-269.000	40.700	151.500	151.200	-497.500
c. Nieuw beleid	-1.543.000	-1.353.500	-1.198.500	-1.183.500	-1.148.500
Totaal	-1.812.000	-1.312.800	-1.047.000	-1.032.300	-1.646.000

Paragraaf 5: De risicoparagraaf.

Om helemaal volledig te zijn, willen wij U ook nog informeren over latente risico's, voor zover die op dit moment bij ons bekend zijn en die negatief zouden kunnen doorwerken in het zo net geschetste verloop van de begrotingsresultaten.

Vennootschapsbelastingplicht.

Op 26 mei 2015 is het Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen door de Eerste Kamer aangenomen. Deze wet is op 1 januari 2016 in werking getreden. Vanaf dat moment is een overheidslichaam belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijft, tenzij er sprake is van een vrijstelling. Er is sprake van een fiscale ondernemingsactiviteit als met een duurzame organisatie van kapitaal aan het economische verkeer wordt deelgenomen, met het oogmerk om winst te behalen. Dat dient voor iedere afzonderlijke activiteit van de publiekrechtelijke entiteit te worden beoordeeld.

In nauwe samenwerking met onze fiscale adviseur is onderzocht of wij risico's lopen om in de heffing van de vennootschapsbelasting te worden betrokken. Uit dat onderzoek is gebleken dat wij op een viertal terreinen mogelijk een risico lopen, namelijk:

- De exploitatie van grotten en groeven;
- De eigen bijdragen sociaal domein;
- De verhuur/verkoop van gemeentelijke eigendommen;
- De parkeerexploitatie.

Bij de presentatie van de begroting 2017 hebben wij Uw raad gemeld dat de fiscus het parkeren op parkeerterreinen en het straatparkeren, dus het parkeren op de openbare weg, aanmerkt als een overheidstakenvrijstelling. Daarmee is een belangrijk risico van tafel, vooralsnog althans. De overige, genoemde activiteiten worden op dit moment nader uitgewerkt. Wanneer dat gebeurd is, zullen wij in overleg treden met de fiscus.

Financiële afwikkeling centrumplan.

Wij kunnen nog steeds geconfronteerd worden met verzoeken voor nadeelcompensatie van ondernemers uit het centrum, juridische procedures en tegenvallende inkomsten.

Afwikkeling Geul- en Grendelpoort.

Er loopt nog een procedure over meerwerken, die door de aannemer zijn ingediend. Ook de door ons in rekening gebrachte boete in verband met de overschrijding van de contractueel overeengekomen maximale bouwperiode wordt door de aannemer betwist.

Project de Leeuwterrein.

Omstreeks half juni krijgen wij het definitieve bod van de projectontwikkelaar. Uit de inmiddels ontvangen update van de businesscase blijkt dat de onrendabele top hoger is dan waarvan aanvankelijk is uitgegaan. Met de daaraan verbonden financiële consequenties wordt nu rekening gehouden.

Kasteel Oost.

Hoewel er een rechterlijke uitspraak ligt dat er geen sprake is van pacht, maar van huur, verdient de voorgenomen verkoop van het kasteel nog steeds een plek in deze risicoparagraaf.

Paragraaf 6: Conclusies en voorstellen.

Zoals uit het zo net gepresenteerde overzicht blijkt, sluit de begroting in 2017 met een tekort van € 1.812.000,-, waarvan uiteindelijk € 1.646.000,- doorwerkt naar het planjaar 2021. Bij de berekening van deze bedragen is verondersteld dat alle taakstellingen, waaronder de Polfermolen, volledig worden ingevuld. Wij kunnen dat niet vaak genoeg benadrukken.

Wij hebben te maken met een complexe begrotingsproblematiek:

- De taakstellend te realiseren bezuiniging op de Polfermolen is niet alleen groot, maar ook ingewikkeld qua invulling;
- Wij worden geconfronteerd met verplichtingen, die meer kosten dan voorzien (onderhoud kapitaalgoederen);
- Wij worden niet of slechts in onvoldoende mate via het Gemeentefonds gecompenseerd voor de gevolgen van nominale ontwikkelingen;
- Er komen ontwikkelingen op ons af, die de begrotingspositie in negatieve zin beïnvloeden en die wij niet kunnen keren (vertrek van Stella Maris);
- Wij en wellicht ook U willen nieuw beleid entameren, waarvoor extra financiële middelen nodig zijn en dat terwijl er nauwelijks nog mogelijkheden zijn om op kosten te besparen. Daar waar er wel nog mogelijkheden zijn, is er nauwelijks of geen politiek draagvlak te vinden;
- De riolerings- en afvalstoffenbegroting zijn volledig kostendekkend geraamd en de OZB-tarieven kunnen en willen wij niet verder verhogen dan de afgesproken 3% per jaar voor de komende planperiode.

Gelet op het vorenstaande dient er een dekkingsplan te worden opgesteld, dat wat ons betreft minimaal moet voldoen aan de volgende uitgangspunten:

- Structurele lasten moeten op structurele wijze worden gedekt;
- De al vastgestelde taakstellingen moeten tot de beoogde financiële omvang worden ingevuld. Lukt dat niet of slechts ten dele, dan dient Uw raad overeenkomstig het door U vastgestelde begrotingskader direct zorg te dragen voor alternatieve dekking;
- Bij een optredend tekort dient in eerste instantie binnen het programma naar dekking te worden gezocht. Wordt het tekort veroorzaakt door een lagere algemene uitkering, dan dient een integrale beleidsafweging plaats te vinden, waarbij alle programma's worden betrokken;
- Waar mogelijk en verantwoord moet het principe "de vervuiler betaalt" worden toegepast;
- Indien er investeringen worden gedaan moeten de daarmee gemoeide kosten zo veel als mogelijk, redelijk en verantwoord worden neergelegd bij diegene(n), die daar profijt van heeft c.q. hebben;
- Pas nadat de begroting bij bestaand beleid structureel in evenwicht is, kunnen nieuwe beleidstoevoegingen aan de orde komen. In gang zetten van nieuw beleid is pas mogelijk nadat is zorg gedragen voor de dekking van de daarmee gemoeide kosten;
- Inzet van reserves dient verantwoord plaats te vinden en te passen binnen de begrotingsvoorschriften.

Hierna doen wij U een aantal voorstellen, die een duurzaam begrotingsevenwicht tot stand zouden kunnen brengen.

a. Inzet overschot jaarrekening 2016.

De jaarrekening 2016 sluit met een overschot van afgerond € 156.000,-. Zoals te doen gebruikelijk, wordt dit bedrag in eerste instantie toegevoegd aan de algemene dekkingsreserve en vervolgens wordt de besteding van dat bedrag betrokken bij de kadernota.

Ons voorstel is om het overschot van de jaarrekening 2016 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen van het lopende planjaar 2017.

b. Sociaal domein.

De taken binnen het sociale domein worden intussen al meer dan twee jaar onder regie en verantwoordelijkheid van de lokale overheden uitgevoerd. Uw raad heeft destijds besloten om dat budgettair neutraal te doen. Dat betekent dus dat de budgetten worden afgestemd op de middelen, die het rijk voor de uitvoering beschikbaar stelt. Bij verwachte rijkskortingen op de overgehevelde budgetten heeft dat tot gevolg dat gestuurd dient te worden op het beperken van de lasten.

Het financiële beeld ten aanzien van het gevoerde beleid wordt steeds meer duidelijk. Wanneer wij de jaarcijfers van 2015 en 2016 de revue laten passeren, constateren wij dat de feitelijke kosten behoorlijk lager zijn dan de voorgerecalculeerde bedragen. Dat blijkt ook duidelijk uit het verloop van de reserve sociaal domein. Er is dus sprake van onderuitputting, structureel met de kennis van dit moment. Hoewel er nog geen gedetailleerde berekeningen zijn gemaakt (dat gebeurt pas bij de samenstelling van de nieuwe meerjarenbegroting, op dat moment zijn de cijfers van 2016 definitief), durven wij het in dit stadium van de begrotingsvoorbereiding aan om een structurele onderuitputting te ramen van € 400.000,-. Bij de berekening van dat bedrag hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er worden geen beleidswijzigingen doorgevoerd, die een kostenverhogend effect hebben;
- De economische situatie in Nederland zal niet verslechteren, waardoor weer meer mensen een beroep zouden moeten doen op sociale voorzieningen;
- Het Werkvoorzieningschap (WOZL) slaagt erin om de door het rijk opgelegde taakstellingen te realiseren;
- De integratie- en decentralisatie-uitkeringen verlopen zoals wij nu veronderstellen op basis van de meest recente circulaire daaromtrent.

Omdat het open-eind-regelingen betreft, realiseren wij ons terdege dat deze dekkingsmaatregel risico's in zich bergt. Van de andere kant willen wij echter ook voorkomen dat de hoogte van de te nemen bezuinigingsmaatregelen op een te somber financieel perspectief wordt afgestemd.

Mocht er in enig jaar van deze planperiode een incidentele financiële tegenvaller binnen het sociaal domein optreden, dan kan die worden geput uit de beschikbare bestemmingsreserve. Is er sprake van een structurele tegenvaller, dan dienen er natuurlijk structurele maatregelen te worden genomen om de begroting duurzaam in evenwicht te houden. Het spreekt voor zich dat wij de financiële ontwikkelingen op de voet blijven volgen en daarmee de realiteitswaarde van deze taakstelling continu tegen het licht zullen houden.

c. Financieringsbronnen toeristische projecten.

De lasten van economisch-toeristische projecten, die in het belang zijn van de toeristische sector, dienen in onze optiek zoveel als mogelijk en verantwoord ook bij die sector te worden neergelegd. Indien Uw raad dat principe onderschrijft, zullen wij voor de kosten van die projecten een taakstellend te realiseren inkomstenpost in deze kadernota verwerken, waaraan U vervolgens bij de behandeling van de nieuwe meerjarenbegroting concreet invulling kunt geven.

In deze kadernota zijn de volgende zaken verwerkt, die direct of indirect verband houden met de toeristische functie:

Stedenband China	€	15.000,-
Verhoging bijdrage Amstel Gold Race	€	35.000,-
Veiligheid Kerststad	€	200.000,-
Brandveiligheidsmaatregelen gemeentegrot	€	70.000,-
Auw Wieverbal	€	10.000,-
Uitbreiding formatie evenemententeam	€	37.000,-
Per saldo	€	<u>367.000,-</u>

In totaal gaat het dus om een jaarlijks bedrag van € 367.000,-, dat door middel van verhoging van heffingen in de toeristische sfeer moet worden afgedekt. Bij deze heffingen kunt U denken aan de toeristenbelasting, de gemakkelijkhedenretributie, de reclamebelasting, de precarioheffing en de privaatrechtelijke regeling gemeentegrot. In het dekkingsplan wordt rekening gehouden met de afspraak dat een voorgenomen verhoging van de tarieven van de toeristenbelasting één jaar van tevoren moet worden aangekondigd. Een eventuele verhoging van die tarieven kan dus niet eerder ingaan dan 1 januari 2019.

d. Aanpassing budgetten wegen en groen.

Planjaar 2017.

Zoals eerder aangegeven blijkt uit de in 2015 gehouden inspectie dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het gaat om een bedrag van € 757.000,-. Omdat het uitvoeringstempo van een aantal kapitaalwerken trager verloopt dan in de begroting voorzien (Walramplein, Valkenburgerstraat, provinciale weg Houthem) kan incidenteel een bedrag van € 300.000,- vanuit het beleidsplan worden vrijgespeeld ten gunste van de voorziening onderhoud wegen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 zal deze voorziening dus nog aangevuld moeten worden met € 457.000,-, zo nodig via de algemene dekkingsreserve.

Aan het vorenstaande willen wij wel de voorwaarde verbinden dat de onderhoudsinspectie, die nu gehouden wordt, bevestigt dat achterstallig onderhoud van deze omvang aan de orde is. De uitkomsten van de inspectie zullen wij met de vakcommissie delen, waarbij dan ook geconcretiseerd wordt op welke wijze wij de nu gevraagde aanvullende onderhoudsgelden gaan inzetten.

Planjaren 2018 en volgende.

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de begroting is van belang dat de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen aan de maat is. Ook de provincie beoordeelt in het kader van het begrotingstoezicht of deze paragraaf voldoende inzicht biedt in:

- Het actuele beheerplan;
- Het van toepassing zijnde kwaliteitsniveau;
- De financiële vertaling van de consequenties van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau in de begroting;
- Het achterstallig onderhoud.

Wanneer Uw raad instemt met deze kadernota en daarmee met de voorgestelde kwaliteitsniveaus voor wegen en groen, dan dienen de nu geraamde budgetten vanaf volgend jaar structureel met € 758.000,- te worden verhoogd. Op basis van de huidige inzichten kunnen wij die middelen echter niet vrijspelen, tenzij U zou besluiten om de OZB-tarieven fors te verhogen. Daar opteren wij echter niet voor.

Hoewel wij hebben geprobeerd om een zo betrouwbaar mogelijk beeld te schetsen van het verloop van de begrotingsresultaten zijn er nog veel onzekere factoren, die de cijfers kunnen beïnvloeden, zowel in positieve als in negatieve zin:

- a. De meicirculaire is een technische circulaire vanwege de demissionaire status van het kabinet. Een nieuw kabinet kan beleid wijzigen, dat de omvang van de algemene uitkering zou kunnen beïnvloeden;
- b. Het nu berekende budget voor wegenonderhoud is gebaseerd op een weginspectie van 2015. De uitkomsten van de inspectie, die nu wordt uitgevoerd, kan andere resultaten laten zien;
- c. De geraamde onderuitputting van € 400.000,- binnen het sociaal domein kan nog wijzigen.

Gelet op het vorenstaande stellen wij Uw raad voor een hoge prioriteit toe te kennen aan het groen- en wegenonderhoud en de daarvoor nodige middelen vrij te spelen indien dat mogelijk is binnen een duurzaam sluitende begroting. Wanneer wij aan de slag gaan met de samenstelling van de nieuwe meerjarenbegroting zullen wij alle productenramingen nog eens kritisch tegen het licht houden, waarbij wij dan met name onze aandacht zullen richten op het sociale domein. Tegen die tijd beschikken wij ook over de aanbestedingsresultaten van het weg- en groenonderhoud, zodat betrouwbare prognoses kunnen worden opgesteld. Uiteraard wordt ook gekeken naar de positieve effecten van de areaaluitbreiding op onze belastinginkomsten.

Wanneer Uw raad onze dekkingsvoorstellen accordeert, ziet het verloop van de begrotingsresultaten er als volgt uit:

Omschrijving	Planjaar 2017	Planjaar 2018	Planjaar 2019	Planjaar 2020	Planjaar 2021
Prognose verloop resultaten	-1.812.000	-1.312.800	-1.047.000	-1.032.300	-1.646.000
Dekkingsvoorstellen:					
Inzet saldo jaarrekening 2016	156.000				
Sociaal domein	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Verhoging toeristische heffingen	0	167.000	367.000	352.000	352.000
Aanpassing budgetten wegen en groen:					
Inzet voorziening onderhoud wegen	757.000				
Taakstelling budgetten wegen en groen		758.000	758.000	758.000	758.000
Eindresultaten	-499.000	12.200	478.000	477.700	-136.000

Wij stellen Uw raad voor om de eindresultaten van deze kadernota te muteren op de algemene dekkingsreserve.

Het voor het planjaar 2021 berekende tekort werkt structureel door. Wanneer wij rekening houden met nominale ontwikkelingen en met de nu al bekende korting op de algemene uitkering in verband met opschaling van het lokale bestuur, dan sluit de begroting voor het planjaar 2022 met een relatief bescheiden overschot van € 120.000,-. Dat bedrag is als volgt becijferd:

Doorwerking tekort planjaar 2021	-€ 136.000,-
Nominale ontwikkelingen	-€ 354.000,-
Ontwikkeling gemeentefonds	-€ 90.000,-
	-€ 580.000,-
Bijstelling taakstelling Polfermolen	€ 700.000,-
Per saldo	€ 120.000,-

Wat vragen wij nu concreet van Uw raad:

- In te stemmen met de resultaten van de evaluatie van de taakstellingen;
- In te stemmen met de in paragraaf 2 en 3 van deze kadernota voorgestelde wijzigingen van de begroting 2017, met inbegrip van de dekkingsvoorstellen voor dat jaar, en de voor de uitvoering daarvan benodigde bedragen nu beschikbaar te stellen;
- In te stemmen met de in paragraaf 2 van deze kadernota voorgestelde wijzigingen van bestaand beleid voor de planjaren 2018 tot en met 2021, met inbegrip van de in die paragraaf verwerkte dekkingsvoorstellen, en deze wijzigingen mee te nemen in de nieuwe meerjarenbegroting, die op 7 november 2017 aan U ter vaststelling wordt voorgelegd;
- Een besluit te nemen over de in paragraaf 3 van deze kadernota voorgestelde beleidstoevoegingen voor de planjaren 2018 tot en met 2021, zodat wij de financiële consequenties daarvan kunnen betrekken bij de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting;
- Vooruitlopend op de behandeling van de begroting 2018 wel al een besluit nemen over:
 - de aanpassing van het contract met de Amstel Gold Race, omdat de stichting anders te weinig tijd rest om alles in goede banen te leiden (contracten met leveranciers, finish van de wielervedstrijd etc.);
 - de gevraagde formatie-uitbreiding, zodat wij snel aan de slag kunnen gaan met de werving van nieuwe medewerkers;
 - de realisatie van een bewaakte fietsenstalling en een openbaar toilet op het Walramplein, omdat de investeringskosten structureel doorwerken;
- In te stemmen met de in paragraaf 6 voorgestelde aanvullende dekkingsmaatregelen.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 13 juni 2017;

Gehoord de raadsadviescommissie EFTR d.d. 5 juli 2017

B e s l u i t :

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 10 juli 2017.

De raad voornoemd,

Mw.mr J.W.L. Pluijmen
griffier

dr. J.J. Schrijen
voorzitter